

БАТЛАВ

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ДЭД БҮТЭЦ, ХОТ ТӨЛӨВЛӨЛТ, ХУУЛЬ,
ЭРХ ЗҮЙН АСУУДАЛ ХАРИУЦСАН ОРЛОГЧ

Т.ГАНБОЛД

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА ХАРИУЦАН ХЭРЭГЖҮҮЛХЭЭР ТУСГАГДСАН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

2017/01/08

№	ЗГҮАХ-т тусгагдсан зорилт	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Эх үүсвэр	Нийт хөрөнгийн хэмжээ (сая төгрөг)	Хүрэх түвшин, үр дүн (хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр)								Хэрэгжүүлэх байгууллага		
							2017 он		2018 он		2019 он		2020 он		Үндсэн	Хамтрагч	Оролцогч
							Хүрэх түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв	Хүрэх түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв	Хүрэх түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв	Хүрэх түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв			
НЭГ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ ОНЦГОЙ БОДЛОГО																	
Тэргүүлэх зорилт №1. Эдийн засагт үүссэн хүндрэлийг богино хугацаанд даван туулж, макро эдийн засгийн тэнцвэрийг хангах, эдийн засгийн бүтцийг төрөлжүүлж, түүхий эдийн үнээс хэт хамааралтай байдлыг бууруулж, төлбөрийн тэнцлийн эрсдэлийг багасгах, дунд хугацаанд учирч байгаа өрийн дарамтыг бууруулах, эдийн засгийг дархлаатай болгох, улмаар эдийн засаг дунд хугацаанд тогтвортой тэлэх бодлогыг баримтална.																	
1	1.4. Төсвийн сахилга батыг сайжруулж, үр ашиггүй зардлыг танах, хэмнэлтийн горимд шилжүүлэх замаар төсвийн алдагдлыг бууруулна.	5	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн улсын үзлэг, тооллогын дүнгийн мөрөөр авах арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах	2016-2020	Улсын төсөв		Улсын хэмжээний нэгдсэн дүнгийн мөрөөр авах арга хэмжээ тодорхой болох	-	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн эзэмшилт, ашиглалт сайжрах		Үзлэг, тооллогын мөрөөр авах арга хэмжээний хэрэгжилтийг хангах		Улсын ээлжит үзлэг, тооллого зохион байгуулах бэлтгэл хангагдах		ОНӨГ	Аймгийн ЗДТГ	Төрийн болон ОНӨ хуулийн этгээд
2	1.19. Төрөөс бизнес эрхлэгчдэд олгож байгаа тусгай зөвшөөрлийн тоог гурав дахин цөөрүүлж, хүчинтэй байх хугацааг уртасган, давхардсан хяналт шалгалт, хүнд суртлыг арилгана.	4	Тусгай зөвшөөрөлтэй эрүүл мэндийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд тавих хяналтын нэгдмэл байдлыг хангах	2017-2020	-	-	Хяналтын нэгдмэл байдалд хийсэн үнэлгээний дүн гарч, эрх зүйн орчин бүрдэх		Хяналтын давхардлын тоо 60 хүртэл хувиар буурах		Хяналтын давхардлын тоо 70 хүртэл хувиар буурах		Хяналтын давхардлын тоо 90 хүртэл хувиар буурах		НБХ	МХГ	ЭМГ, Нэгдсэн эмнэлэг, ТББ

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРТОЙ ӨСӨЛТИЙГ ХАНГАХ БОДЛОГО

Тэргүүлэх зорилт №2.2. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тогтвортой хөгжлийг хангах зорилгоор “ЭРҮҮЛ ХҮНС-ЭРҮҮЛ МОНГОЛ ХҮН” үндэсний хөтөлбөр, “ҮЙЛДВЭРЖИЛТИЙН 21:100” хөтөлбөр, “ҮНДЭСНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ” хөтөлбөр, “МАХ, СҮҮНИЙ АНХДУГААР АЯН”-ыг шинээр эхлүүлж, “АТРЫН-III АЯН”-ыг үргэлжүүлэн хэрэгжүүлнэ.

3	2.21. Аймаг, нийслэл, сум, суурин газруудын хэрэгцээнд тохирсон орчин үеийн дэвшилтэт технологи бүхий бага, дунд оврын хүнсний боловсруулах жишиг загвар үйлдвэрийг байгуулахыг дэмжинэ.	1	Сүүний нөөц ашиглалтыг сайжруулж, үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан сүүний хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор орон нутагт сүү, сүүн бүтээгдэхүүний бага, дунд оврын загвар үйлдвэр байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Загвар үйлдвэрийн ТЭЗҮ-ийг боловсруулах		Жилдээ 2 загвар үйлдвэр байгуулах	Жилдээ 2 загвар үйлдвэр байгуулах	Жилдээ 2 загвар үйлдвэр байгуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	.
4	2.22. Хүнсний аюулгүй байдлын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн цахим санг бий болгоно.	1	Хүнсний болон Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай, Органик хүнсний тухай хуулиудад заасан журмын дагуу бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх, стратегийн болон гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний тэнцэл, шим тэжээлийн хангамжийг тооцоолох аргачлал, программ боловсруулж нэгдсэн санд холбож, ашиглах	2016-2020	Улсын төсөв	Мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүтэц, программыг боловсруулах		Мэдээллийн сан бүрдэж эхлэх	Бүртгэлийг цахимжуулж, мэдээллийн сан баяжих	Бүртгэл, мэдээллийн цахим сангийн үйл ажиллагаа жигдрэх		ХОХБТХ	ХХААГ	ОБГ, МХГ, МТА

5	2.23. Иргэдийн эрүүл, баталгаат хүнс хэрэглэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хүнсний бүтээгдэхүүний бэлтгэл, боловсруулалт, хадгалалт, тээвэрлэлт, борлуулалтын тогтолцоог бий болгож, хүнсний аюулгүй байдлыг сайжруулна.	5	Хүн амын хүнсний талаарх мэдлэг, боловсролыг дээшлүүлэх мэдээлэл, сурталчилгаа болон хүнсний үйлдвэрлэгчид, судалгаа шинжилгээний ажилтнуудын чадавхийг бэхжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр		Жил бүр 8-аас доошгүй сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, 300-аас доошгүй хүн хамруулах		Жил бүр 5-аас доошгүй сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, 300-аас доошгүй хүн хамруулах		Жил бүр 5-аас доошгүй сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, 300-аас доошгүй хүн хамруулах		Жил бүр 5-аас доошгүй сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, 300-аас доошгүй хүн хамруулах		ХОХБТХ	ХХААГ	ХЭАХН
6		6	Стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх суурь судалгаа хийх, журам боловсруулах, сургалт зохион байгуулах	2017-2018	-	-	Журмын төсөл боловсруулж, тооцоо судалгаа хийх		Журмыг батлан мөрдөж эхлэх		-		-		ХОХБТХ	ХХААГ	ААНБ-УУД
7	2.25. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн эргэлтийг сайжруулах, дэвшилтэт техник, технологийн шинэчлэлийг хийх, инновацийг	1	“Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын эхний үе шатны төлөвлөгөө, “Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		“Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны болон “Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 20 хувьд хүргэх		“Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны болон “Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 40 хувьд хүргэх		“Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны болон “Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 60 хувьд хүргэх		“Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны болон “Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 80 хувьд хүргэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-УУД

8	нэвтрүүлэх, түүнчлэн “Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлнэ.	2 Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл болон малын тэжээл, хадлан бэлтгэлд техник, технологийн шинэчлэл, инновацийг нэвтрүүлэх, лизингийн үйлчилгээг хөгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	МАА-н үйлдвэрлэлийн техникийн шинэчлэлийг 5- аас доошгүй хувиар, дэвшилтэт технологи, инновацийн бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэлтийг 3 хувиар нэмэгдүүлэх	МАА-н үйлдвэрлэлийн техникийн шинэчлэлийг 10- аас доошгүй хувиар, дэвшилтэт технологи, инновацийн бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэлтийг 5 хувиар нэмэгдүүлэх	МАА-н үйлдвэрлэлийн техникийн шинэчлэлийг 15-аас доошгүй хувиар, дэвшилтэт технологи, инновацийн бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэлтийг 10 хувиар нэмэгдүүлэх	МАА-н үйлдвэрлэлийн техникийн шинэчлэлийг 20-иос доошгүй хувиар, дэвшилтэт технологи, инновацийн бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэлтийг 15 хувиар нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд
9	2.26. “Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”, “Монгол малчин”, “Малжуулах” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	1 “Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх хоёр дахь үе шатны хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	“Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх хоёр дахь үе шатны төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах, хэрэгжилтийг 30 хувьд хүргэх	“Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх хоёр дахь үе шатны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 60 хувьд хүргэх	“Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх хоёр дахь үе шатны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 80 хувьд хүргэх	“Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх хоёр дахь үе шатны төлөвлөгөөг бүрэн хэрэгжүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд
10	“Монгол малчин”, “Малжуулах” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2 “Монгол малчин” хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	“Монгол малчин” хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлж эхлэх	“Монгол малчин” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах	“Монгол малчин” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах	“Монгол малчин” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд

11		3	“Малжуулах” хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		5000 мал худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх		5000 мал худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх		5000 мал худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх		5000 мал худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд
12	2.27. Бэлчээрийн болон эрчимжсэн мал аж ахуй, фермерийн аж ахуйг зохистой хослуулснаар мах, махан бүтээгдэхүүний экспортыг дэмжиж, жилд экспортлох хэмжээг 50 мянган тоннд хүргэж, малчин өрхийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.	1	Бэлчээрийн маллагаатай үхэр, хонийг махны чиглэлээр өсгөн бойжуулах, өсвөр малыг богино хугацаанд бордох технологийг боловсруулж нэвтрүүлэхэд бодлогын болон санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		Бэлчээрийн маллагаатай үхэр, хонийг махны чиглэлээр өсгөн бойжуулах, өсвөр малыг богино хугацаанд бордох технологийг 5-аас доошгүй ААН-д нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх		Бэлчээрийн маллагаатай үхэр, хонийг махны чиглэлээр өсгөн бойжуулах, өсвөр малыг богино хугацаанд бордох технологийг 5-аас доошгүй ААН-д нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх		Бэлчээрийн маллагаатай үхэр, хонийг махны чиглэлээр өсгөн бойжуулах, өсвөр малыг богино хугацаанд бордох технологийг 5-аас доошгүй ААН-д нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх		Бэлчээрийн маллагаатай үхэр, хонийг махны чиглэлээр өсгөн бойжуулах, өсвөр малыг богино хугацаанд бордох технологийг 5-аас доошгүй ААН-д нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд
13		2	Өндөр ашиг шимтэй махны чиглэлийн үүлдрийн үхрийг эрчимжсэн технологийг өсгөж үржүүлэхэд бодлогын болон санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		Эрчимжсэн аж ахуйн чиглэлээр махны чиглэлийн үүлдрийн үхэр өсгөн үржүүлж буй 10-аас доошгүй ААН-д дэмжлэг үзүүлэх		Эрчимжсэн аж ахуйн чиглэлээр махны чиглэлийн үүлдрийн үхэр өсгөн үржүүлж буй 10-аас доошгүй ААН-д дэмжлэг үзүүлэх		Эрчимжсэн аж ахуйн чиглэлээр махны чиглэлийн үүлдрийн үхэр өсгөн үржүүлж буй 10-аас доошгүй ААН-д дэмжлэг үзүүлэх		Эрчимжсэн аж ахуйн чиглэлээр махны чиглэлийн үүлдрийн үхэр өсгөн үржүүлж буй 10-аас доошгүй ААН-д дэмжлэг үзүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, ААНБ-ууд

14	2.28. Мал аж ахуйн мэргэжилтнийг бэлтгэх, давтан сургах, мал аж ахуйн хөгжлийн талаархи олон улсын туршлагыг судлах, нэвтрүүлэх, “Малчдыг мэдлэгжүүлэх, мэдээллээр хангах” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	1	Мал аж ахуйн мэргэжилтэн, туслах ажилтныг бэлтгэх, давтан сургах тогтолцоог сайжруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		МАА-н мэргэжилтэн, туслах ажилтныг бэлтгэх, давтан сургах тогтолцоог боловсронгуй болгох эрх зүйг бүрдүүлэх		МАА-н мэргэжилтэн, туслах ажилтныг бэлтгэх, давтан сургах үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг хангах		МАА-н мэргэжилтэн, туслах ажилтныг бэлтгэх, давтан сургах үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг хангах		НБХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, ХХҮГ,ХААИС
15	бэлтгэх, давтан сургах, мал аж ахуйн хөгжлийн талаархи олон улсын туршлагыг судлах, нэвтрүүлэх, “Малчдыг мэдлэгжүүлэх, мэдээллээр хангах” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	2	Мал аж ахуйн хөгжлийн талаарх олон улсын туршлагыг судлах, нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		МАА-н хөгжлийн талаарх олон улсын туршлагыг судлах, нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах		МАА-н хөгжлийн талаарх олон улсын туршлагыг судлах, нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах		МАА-н хөгжлийн талаарх олон улсын туршлагыг судлах, нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	Мэргэжлийн холбоод, Сумын ЗДТГгаар
16		3	“Малчдыг мэдлэгжүүлэх, мэдээллээр хангах” хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		“Малчдыг мэдлэгжүүлэх, мэдээллээр хангах” хөтөлбөрийг боловсруулж батлуулах		“Малчдыг мэдлэгжүүлэх, мэдээллээр хангах” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах		“Малчдыг мэдлэгжүүлэх, мэдээллээр хангах” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд НБХ,ХХҮГ
17	2.29. Мал аж ахуйн	1	Мал аж ахуйн салбарын хөгжлийг дэмжих төрийн бодлогыг тодорхой болгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Эрх зүйн таатай орчин бүрдүүлж, МАА-н салбарт хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг татах нөхцөлийг бүрдүүлэх		МАА-н салбарт хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг 10 хувиар нэмэгдүүлэх		МАА-н салбарт хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг 15 хувиар нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд

18	<p>үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг хөнгөлөлттэй зээл, хөрөнгө оруулалт, даатгал, татварын уян хатан бодлогоор дэмжих, малын гаралтай түүхий эдийн үнэ ханшийн уналтаас хамгаалах, малчдад ирж байгаа хүндрэлийг багасгахад чиглэгдсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих тусгай санг өргөжүүлж, малчин өрхийн орлого, амьжиргааны баталгааг хангана.</p>	2	<p>Мал хамгаалах санг өргөжүүлж, малын гаралтай түүхий эдийн үнэ ханшийн уналтаас хамгаалах, малчин өрхийн орлого, амьжиргааны баталгааг хангах ажлыг зохион байгуулах</p>	<p>2017-2020</p>	<p>Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, Мал хамгаалах сан, бусад эх үүсвэр</p>	<p>Мал хамгаалах санг өргөжүүлж, МAA-н үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээл олгох, урт хугацааны хөрөнгө оруулалтад дэмжлэг үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах</p>	<p>Мал хамгаалах санг өргөжүүлж, МAA-н үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээл олгох, урт хугацааны хөрөнгө оруулалтад дэмжлэг үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах</p>	<p>Мал хамгаалах санг өргөжүүлж, МAA-н үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээл олгох, урт хугацааны хөрөнгө оруулалтад дэмжлэг үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах</p>	<p>Мал хамгаалах санг өргөжүүлж, МAA-н үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээл олгох, урт хугацааны хөрөнгө оруулалтад дэмжлэг үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах</p>		<p>ХОХБТХ</p>	<p>ХХААГ</p>	<p>СумынЗДТГ-ууд</p>
19	<p>Малын гаралтай түүхий эдийг үнэ ханшийн уналтаас хамгаалах, үнэ зохицуулах арга хэмжээг үндэсний үйлдвэрүүдтэй хамтран хэрэгжүүлэх</p>	3	<p>Малын гаралтай түүхий эдийг үнэ ханшийн уналтаас хамгаалах, үнэ зохицуулах арга хэмжээг үндэсний үйлдвэрүүдтэй хамтран хэрэгжүүлэх</p>	<p>2017-2020</p>	<p>Бусад эх үүсвэр</p>	<p>Үндэсний үйлдвэрүүдэд эргэлтийн хөрөнгийн хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг, татварын хөнгөлөлт үзүүлж түүхий эдийн үнэ ханшийг тогтворжуулах</p>	<p>Үндэсний үйлдвэрүүдэд эргэлтийн хөрөнгийн хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг, татварын хөнгөлөлт үзүүлж түүхий эдийн үнэ ханшийг тогтворжуулах</p>	<p>Үндэсний үйлдвэрүүдэд эргэлтийн хөрөнгийн хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг, татварын хөнгөлөлт үзүүлж түүхий эдийн үнэ ханшийг тогтворжуулах</p>	<p>Үндэсний үйлдвэрүүдэд эргэлтийн хөрөнгийн хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг, татварын хөнгөлөлт үзүүлж түүхий эдийн үнэ ханшийг тогтворжуулах</p>		<p>ХОХБТХ</p>	<p>ХХААГ</p>	<p>Сумын ЗДТГ-ууд, ТББ-ууд, ААН-ууд</p>

20	2.30. Малыг бүртгэлжүүлж, малын гаралтай түүхий эд бэлтгэлийн чанар стандартыг дээшлүүлж, гарал үүслийг тодорхой болгох системийг бүрдүүлнэ.	1	Малыг ялган тэмдэглэх, бүртгэлжүүлэх ажлыг эрчимжүүлж, бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сан, сүлжээний үйл ажиллагааг боловсронгуй болгон сайжруулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Үржилд ашиглаж буй нийт хээлтүүлэгч, төрийн болон орон нутгийн өмчийн цөм сүргийн мал, хурдны адуу, гоц халдварт өвчнөөс эрүүл бүс нутгийн үхэр сүргийг ялган тэмдэгжүүлж, нийт мал сүргийн 60 хүртэлх хувийг бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх	Үржилд ашиглаж буй нийт хээлтүүлэгч, цөм сүргийн мал, хурдны адуу, гоц халдварт өвчнөөс эрүүл бүс нутгийн үхэр сүргийг ялган тэмдэгжүүлж, нийт мал сүргийн 60 хүртэлх хувийг бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх	Үржилд ашиглаж буй нийт хээлтүүлэгч, цөм сүргийн мал, хурдны адуу, гоц халдварт өвчнөөс эрүүл бүс нутгийн үхэр сүргийг ялган тэмдэгжүүлж, нийт мал сүргийн 70 хүртэлх хувийг бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх	Үржилд ашиглаж буй нийт хээлтүүлэгч, цөм сүргийн мал, хурдны адуу, гоц халдварт өвчнөөс эрүүл бүс нутгийн үхэр сүргийг ялган тэмдэгжүүлж, нийт мал сүргийн 70 хүртэлх хувийг бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага
21		2	Малын гаралтай түүхий эдийн стандартуудыг шинэчлэх, мөрдүүлэх, түүхий эдийн чанарыг орон нутагт хянан баталгаажуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх, тоног төхөөрөмжийн дэмжлэгийг сумдад үзүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	Малын гаралтай түүхий эдийн стандартуудыг шинэчлэн батлах	Малын ноос, ноолуур, сүүний чанарыг суманд хянан баталгаажуулах чадавхийг төвийн болон зүүн бүсийн сумдад бий болгох	Малын ноос, ноолуур, сүүний чанарыг суманд хянан баталгаажуулах чадавхийг баруун бүсийн сумдад бий болгох	Малын ноос, ноолуур, сүүний чанарыг суманд хянан баталгаажуулах чадавхийг баруун бүсийн сумдад бий болгох		ХОХБТХ	ХХААГ,	Сумын ЗДТГ-ууд, Мэргэжлийн байгууллага, холбоод, ААНБ-ууд

22	2.31. Малчдыг орон сууцны хөтөлбөрт хамруулах, нийгмийн асуудлыг шийдэх арга хэмжээ авна.	1	Малчдыг орон нутагтаа тав тухтай ажиллаж, амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор орон байр, дэд бүтэц, ахуйн нөхцөлийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, орон сууцны хөтөлбөрт хамруулах	2017-2020	Бусад эх үүсвэр		Малчдын орон сууцны ипотекийн хөтөлбөрт хамрагдах нөхцөлийг бүрдүүлж холбогдох шийдвэрийг боловсруулж батлуулах		Орон сууцны хөтөлбөрт хамрагдсан малчин өрхийн тоог жил бүр 50-аар нэмэгдүүлэх		Орон сууцны хөтөлбөрт хамрагдсан малчин өрхийн тоог жил бүр 50-аар нэмэгдүүлэх		Орон сууцны хөтөлбөрт хамрагдсан малчин өрхийн тоог жил бүр 50-аар нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЭДТГ-ууд
23	2.32. Мал эмнэлгийн албаны тогтолцоог олон улсын жишигт нийцүүлж, үйл ажиллагааны шуурхай, нэгдмэл байдлыг ханган, мал, амьтны гоц халдварт, халдварт зооноз өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, өвчнийг хяналтад авах, тэмцэх стратегийг хилийн боомтуудыг түшиглэн бүсчлэн хэрэгжүүлж, мал аж ахуйн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг экспортлох боломжийг нэмэгдүүлнэ.	8	Мал болон малын гаралтай түүхий эдийн гарал үүслийг тодорхойлох, хянах тогтолцоог оновчтой болгон хөгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Мал болон малын гаралтай түүхий эдийн гарал үүслийг тодорхойлох, хянах оновчтой бүтэц, зохион байгуулалтын эрх зүйг бүрдүүлэх		Мал болон малын гаралтай түүхий эдийн гарал үүслийг тодорхойлох, хянах үйл ажиллагааны орц, гарцад хяналт тавих, оролцогч талуудын хариуцлагыг дээшлүүлж хэрэгжилтийг хангах		-		Мал болон малын гаралтай түүхий эдийн гарал үүслийг тодорхойлох, хянах тогтолцоо тогтворжих		ХОХБТХ	МХГ	Сумын ЭДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага

24		1	Малын үржлийн ажлын стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах, үржлийн шилмэл малыг бүртгэж, баталгаажуулдаг болох, бэлчээрийн монгол малыг тухайн орон нутагт нь зохицсон, төрөлжсөн үүлдрийн малыг ашиг шимийн чиглэлээр өсгөн үржүүлэх	2017-2020	-	Малын үржлийн ажлын стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж батлах, малын тоог чанарт шилжүүлэх үржил селекцийн ажлыг бүс нутаг бүрт эрчимжүүлэх ажлыг бодлогоор зохион байгуулах	Бэлчээрийн монгол малыг тухайн орон нутагт нь зохицсон цөм сүргийн малаар, эрчимжсэн аж ахуйд төрөлжсөн үүлдрийн малын ашиг шимийн чиглэлээр өсгөн үржүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Бэлчээрийн монгол малыг тухайн орон нутагт нь зохицсон цөм сүргийн малаар, эрчимжсэн аж ахуйд төрөлжсөн үүлдрийн малын ашиг шимийн чиглэлээр өсгөн үржүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Бэлчээрийн монгол малыг тухайн орон нутагт нь зохицсон цөм сүргийн малаар, эрчимжсэн аж ахуйд төрөлжсөн үүлдрийн малын ашиг шимийн чиглэлээр өсгөн үржүүлэх ажлыг зохион байгуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЭДТГ-ууд
25		2	Орон нутагт мал үржүүлэг, технологийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах нэгжүүдэд бодлогын болон санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Малын үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний нэгжийг аттестатчилах ажлыг орон нутагт зохион байгуулах	Малын үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний нэгжийг чадавхижуулах чиглэлээр арга хэмжээ хэрэгжүүлэн, шаардлагатай багаж тоног төхөөрөмжөөр хангах	Малын үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний нэгжийг сум бүрт байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	Малын үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний нэгжийг чадавхижуулахад дэмжлэг үзүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЭДТГ-ууд, үржлийн ААНБ-ууд

26	2.33. Малын тоог чанарт шилжүүлж ашиг шим, хүртээмжийг сайжруулах, генетикийн нөөцийг хамгаалах, үржил селекцийн ажлыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй явуулах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх, шинэ үүлдэр, омгийг бий болгох, орон нутгийн мал үржлийн нэгжүүдийг чадавхижуулна.	3	Бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил, үйлчилгээний нэгж, мэргэжилтний хяналтанд авах, гойд ашиг шимт малын дуудлага худалдаа зохион байгуулах арга хэмжээг бүс нутгийн болон улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв		17 аймгийн 45 үүлдэр, омгийн үржлийн шилмэл малыг бүртгэж, малын үүлдэр, угсаа ашиг шимийг нэмэгдүүлэхэд мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний удирдлага хяналтын дор явуулдаг тогтолцоог бий болгох	Улсын хэмжээнд үржилд ашиглаж буй нийт бог малын хээлтүүлэгчийг сумын мэргэжлийн байгууллага, нэгжид төвлөрүүлэх ажлыг бүсчлэн зохион байгуулах, малчид дур мэдэн хээлтүүлэгч сонгон тавьдаг байдлыг зогсоох, үржлийн үйлчилгээний нэгжийг чадавхижуулах	Тухайн бүс нутагт үндсэн сайжруулагчаар ашиглаж буй нийт хээлтүүлэгчийн 100 хувь, хээлтэгчийн 30 хувьд анги чанар, үүлдэрлэг байдлыг тогтоох	29 үүлдэр, 3 үүлдрийн хэсэг, 4 үржлийн хэсэг, 8 омог, 1 хэвшлийн малын удам үндэслэгчийн үнэт чанарыг үнэлэх мэдээллийн системийг бий болгох		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд
----	--	---	---	-----------	-------------	--	---	--	--	--	--	--------	-------	----------------

27	<p>Шинэ үүлдэр, омгийн малын үржил, селекцийн ажилд хянан магадлагаа хийж баталгаажуулах, бүртгэх, тооллого явуулах, цөм сүрэг бүрдүүлэх, үржлийн малд үзлэг, ангилалт хийх ажлын цар хүрээг өргөтгөх, сүргийн зохист бүтцийг бүрдүүлэхэд чиглэгдсэн үржил селекцийн ажлыг эрчимжүүлэх</p>	2017-2020	Улсын төсөв		Улсын хэмжээнд 200.0 мянган толгой малд үзлэг ангилалт явуулах, стандартын шаардлага хангасан үржлийн мал бүхий цөм сүргийг бүрдүүлэх		Улсын хэмжээнд 250.0 мянган толгой малд үзлэг ангилалт явуулах, стандартын шаардлага хангасан үржлийн мал бүхий цөм сүргийг бүрдүүлэх		Улсын хэмжээнд 300.0 мянган толгой малд үзлэг ангилалт явуулах, стандартын шаардлага хангасан үржлийн мал бүхий цөм сүргийг бүрдүүлэх	Улсын хэмжээнд 350.0 мянган толгой малд үзлэг ангилалт явуулах, стандартын шаардлага хангасан үржлийн мал бүхий цөм сүргийг бүрдүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага
28	<p>Малын үржлийн үнэт чанар, удам зүйг үнэлэх системийг бий болгон Монгол Улсын үржлийн шилмэл малыг бүртгэж, мал бүхий иргэн, хуулийн этгээдийн малын чанараа сайжруулах идэвхи, сонирхлыг төрүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг татах</p>	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		Монгол Улсын үржлийн шилмэл малд удам зүйн үнэлгээ хийх системийг шинээр бий болгох		14 үүлдрийн малын удам зүйн үнэт чанарыг үнэлэх ажлыг хийх		15 үүлдэр, 3 үүлдрийн хэсгийн малын удам зүйн үнэт чанарыг үнэлэх ажлыг хийх	4 үржлийн хэсэг, 8 омог, 1 хэвшлийн малын удам зүйн үнэт чанарыг үнэлэх ажлыг хийх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага

29	2.34. Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчлэн байгуулах үйл ажиллагаанд зээлийн дэмжлэг үзүүлж, өвс тэжээлийн аюулгүй нөөцийг нэмэгдүүлнэ.	1	Газар тариалан, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх бүсэд тэжээлийн үйлдвэр байгуулах, малын таримал тэжээлийн үр үржүүлгийн үйл ажиллагааг дэмжих	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчилсэн байдлаар нэгийг шинээр байгуулах, тэжээлийн ургамлын үрийн шинэчлэл хийж тариалалтыг нэмэгдүүлэх	Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчилсэн байдлаар нэгийг шинээр байгуулах, тэжээлийн ургамлын үрийн шинэчлэл хийж тариалалтыг нэмэгдүүлэх	Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчилсэн байдлаар нэгийг шинээр байгуулах, тэжээлийн ургамлын үрийн шинэчлэл хийж тариалалтыг нэмэгдүүлэх	Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчилсэн байдлаар нэгийг шинээр байгуулах, тэжээлийн ургамлын үрийн шинэчлэл хийж тариалалтыг нэмэгдүүлэх	ХОХБТХ	ХХААГ	Мэргэжлийн байгууллага, холбоод, ААНБ-ууд
30		2	Өвс тэжээлийн аюулгүйн нөөц бүрдүүлэх техник, тоног төхөөрөмжийг сайжруулж, өвс, тэжээлийн агуулахыг орон нутагт бий болгох	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Өвс, тэжээлийн нөөцийн агуулахгүй сумдын байршлыг харгалзан шинээр 5 агуулах барих	Өвс, тэжээлийн нөөцийн агуулахгүй сумдын байршлыг харгалзан шинээр 5 агуулах барих	Өвс, тэжээлийн нөөцийн агуулахгүй сумдын байршлыг харгалзан шинээр 5 агуулах барих	Өвс, тэжээлийн нөөцийн агуулахгүй сумдын байршлыг харгалзан шинээр 5 агуулах барих	ХОХБТХ	ХХААГ	Мэргэжлийн байгууллага, холбоод, ААНБ-үүд
31	2.35. Хөдөөгийн хүн ам болон мал аж ахуйн усан	1	Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах зорилгоор инженерийн хийцтэй болон энгийн уурхайн худаг гаргах, цас, борооны ус тогтоох хөв цөөрөм барьж байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Шинээр 250 худаг, 1-ээс доошгүй хөв, цөөрөм барьж байгуулснаар нийт мал сүргийн усан хангамж 10 орчим хувиар нэмэгдэх	Шинээр 500 худаг, 2-оос доошгүй хөв, цөөрөм барьж байгуулснаар нийт мал сүргийн усан хангамж 20 орчим хувиар нэмэгдэх	Шинээр 500 худаг, 3-аас доошгүй хөв, цөөрөм барьж байгуулснаар нийт мал сүргийн усан хангамж 20 орчим хувиар нэмэгдэх	Шинээр 750 худаг, 4-өөс доошгүй хөв, цөөрөм барьж байгуулснаар нийт мал сүргийн усан хангамж 30 орчим хувиар нэмэгдэх	ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, хоршоод, ААНБ-үүд

32	хангамжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор бэлчээрт худаг, хөв цөөрөм барьж байгуулан ашиглалт, хяналтыг сайжруулна.	2 Нар, салхины сэргээгдэх эрчим хүчийг ашиглан газрын гүнээс ус татах тоног төхөөрөмжийг хуучин инженерийн хийцтэй худгуудыг засварлан суурилуулах, худаг гаргах үйл ажиллагаанд шинэ дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Инженерийн хийцтэй 25-аас доошгүй худагт нар, салхины эрчим хүчээр ажиллах ус өргүүр суурилуулах	Инженерийн хийцтэй 25-аас доошгүй худагт нар, салхины эрчим хүчээр ажиллах ус өргүүр суурилуулах	Инженерийн хийцтэй 25-аас доошгүй худагт нар, салхины эрчим хүчээр ажиллах ус өргүүр суурилуулах	Инженерийн хийцтэй 25-аас доошгүй худагт нар, салхины эрчим хүчээр ажиллах ус өргүүр суурилуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, хоршоод, ААНБ-ууд
33		1 Бэлчээрийн харилцааг зохицуулах Бэлчээр хамгаалах тухай хуулийн төслийг боловсруулах	2017-2020	-		Хуулийн үзэл баримтлалыг боловсруулж батлуулах	Хуулийн төслийг боловсруулж, ЗГ-ын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн УИХ-д өргөн мэдүүлэх	Хуулийн төслийг УИХ-аар хэлэлцүүлэх	Хууль батлагдсаны дараах сурталчилгаа болон холбогдох дүрэм, журмыг боловсруулж мөрдүүлэх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	ХХААГ, Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, ААНБ-ууд.
34	2.36. Бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалтыг	2 Бэлчээрийн газар зохион байгуулалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох, зохистой ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг орон нутгийн төр захиргааны байгууллагатай хамтран зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		Аймаг, сумдын бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг шинэчлэн зохион байгуулах	Төвийн бүсийн аймгуудын талхлагдсан бэлчээрийг нөхөн сэргээх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Баруун бүсийн аймгуудын талхлагдсан бэлчээрийг нөхөн сэргээх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Зүүн бүсийн аймгуудын талхлагдсан бэлчээрийг нөхөн сэргээх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	ХХААГ, Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, ААНБ-ууд

35	сайжруулах, төлөв байдлыг тогтоох, хянах, сэргээн сайжруулах, доройтол, талхагдал, цөлжилтийг бууруулах, бэлчээрт хөнөөл учруулж байгаа мэрэгч амьтан, шавжтай малчдын тэмцэхэд оролцоог нэмэгдүүлж, байгаль орчинд халгүй, дэвшилтэт аргыг ашиглана.	3	Байгаль, экологийн онцлогтой уялдуулан газарт бэлчээрийн бүсчлэл тогтоож, бүс тус бүрийн төлөв байдлыг үнэлэх, хянах ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		Төвийн бүсийн аймгуудын бэлчээрийн төлөв байдлын үнэлгээг хийх		Баруун бүсийн аймгуудын бэлчээрийн төлөв байдлын үнэлгээг хийх		Зүүн бүсийн аймгуудын бэлчээрийн төлөв байдлын үнэлгээг хийх		Зүүн бүсийн аймгуудын бэлчээрийн төлөв байдлын үнэлгээг хийх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	БОАЖГ,МХГ, Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, ААНБ-ууд
36		4	Улсын болон орон нутгийн тусгай хэрэгцээний нөөц бэлчээрийг шинээр бий болгох, ашиглалтыг сайжруулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		Улсын тусгай хэрэгцээний аймаг дундын отрын бэлчээрийг 50.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		Улсын тусгай хэрэгцээний аймаг дундын отрын бэлчээрийг 50.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		Улсын тусгай хэрэгцээний аймаг дундын отрын бэлчээрийг 50.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		Улсын тусгай хэрэгцээний аймаг дундын отрын бэлчээрийг 50.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	БОАЖГ, ХХААГ,Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага
37		5	Бэлчээрт хөнөөл учруулж буй үлийн цагаан оготно, царцаатай байгаль орчинд халгүй, дэвшилтэт арга технологи ашиглан тэмцэх арга хэмжээг өргөжүүлэх, малчдын оролцоог нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		Үлийн цагаан оготно тархсан 10 аймгийн 520.0 мян.га, царцаа тархсан 2 аймгийн 80.0 мян.га талбайд тэмцэх ажлыг зохион байгуулах, бэлчээрийн даац, багтаамжыг 600.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		Үлийн цагаан оготно тархсан 12 аймгийн 640.0 мян.га, царцаа тархсан 3 аймгийн 100.0 мян.га талбайд тэмцэх ажлыг зохион байгуулах, бэлчээрийн даац, багтаамжыг 740.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		Үлийн цагаан оготно тархсан 14 аймгийн 720.0 мян.га, царцаа тархсан 4 аймгийн 120.0 мян.га талбайд тэмцэх ажлыг зохион байгуулах, бэлчээрийн даац, багтаамжыг 840.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		Үлийн цагаан оготно тархсан 16 аймгийн 860.0 мян.га, царцаа тархсан 4 аймгийн 140.0 мян.га талбайд тэмцэх ажлыг зохион байгуулах, бэлчээрийн даац, багтаамжыг 1000.0 мян.га-аар нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	ХХААГ,Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага

38		2	Үхэр сүргийн таваарлаг байдал, тоог өсгөх, сүрэгт эзлэх хээлтүүлэгч, хээлтэгчийн тоог зохистой түвшинд барих, тоо нь цөөрч мөхөлд хүрч болзошгүй үүлдэр, омгийн мал үржүүлж буй иргэн, ААНБ-д мэргэжил арга зүйн болон хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	Нийт мал сүрэгт үхрийн эзлэх хувийг 7.0 хувьд хүргэх	Нийт мал сүрэгт үхрийн эзлэх хувийг 7.2 хувьд хүргэх		Нийт мал сүрэгт үхрийн эзлэх хувийг 7.6 хувьд хүргэх	Нийт мал сүрэгт үхрийн эзлэх хувийг 8.0 хувьд хүргэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, хоршоод
39	2.38. Мал аж ахуй эрхлэх уламжлалт хэв маяг, мэдлэгийг хадгалах, баяжуулах, малын тоо, төрөл, сүргийн бүтцийн зохист харьцааг баримтлах,	3	"Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих" хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	"Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих" хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, ЗГ-ын тогтоолоор батлуулан хэрэгжүүлэх	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах		Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, хоршоод

40	эрчимжсэн аж ахуйг төрөлжүүлэн хөгжүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	4	Нийслэл хот болон томоохон хот суурингийн ойролцоо сүү, махны чиглэлийн арвин ашиг шимтэй үхрийн эрчимжсэн аж ахуйг хөгжүүлэх, хөнгөлөлттэй зээл, хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр		Сүү, махны чиглэлийн үхрийн эрчимжсэн аж ахуй эрхэлж буй 10-аас доошгүй ААН, иргэдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх		Сүү, махны чиглэлийн үхрийн эрчимжсэн аж ахуй эрхэлж буй 10-аас доошгүй ААН, иргэдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх		Сүү, махны чиглэлийн үхрийн эрчимжсэн аж ахуй эрхэлж буй 10-аас доошгүй ААН, иргэдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	Сумын ЗДТГ-ууд, мэргэжлийн байгууллага, хоршоод
41			5	Гахай, тахиа, шувуу, зөгий, загасны аж ахуйг хөгжүүлэхэд мэргэжил арга зүйн болон зээлийн дэмжлэг үзүүлж, импортын бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг бууруулах	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		Гахай, тахиа, шувуу, зөгий, загасны аж ахуй эрхэлж буй 5-аас доошгүй ААН, иргэдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх		Гахай, тахиа, шувуу, зөгий, загасны аж ахуй эрхэлж буй 5-аас доошгүй ААН, иргэдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх		Гахай, тахиа, шувуу, зөгий, загасны аж ахуй эрхэлж буй 5-аас доошгүй ААН, иргэдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ

42		<p>Төвийн бүсэд тариалангийн газрын боломжит орон зайн ашиглалтыг сайжруулж, баруун, зүүн бүсэд атаршсан газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулан, бүртгэл хяналтыг сайжруулан нэгдсэн мэдээллийн сантай болох</p>	2016-2020	-	-	<p>АТС ГИС программд улсын хэмжээний 21 аймаг, сумдын тариалангийн талбайн байршлыг нэг бүрчлэн М1:100000 хураангуйлалт ай газар зүйн зураглалыг хийж, мэдээллийн санг байгуулах ажлыг эхлүүлэх, аймаг, нийслэл, сум, багийн удирлага, газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, мэргэжилтнүүдийн тариалангийн талбайг бүртгэлжүүлэн, мэдээллийн сан байгуулах</p>	Тариалангийн төв бүс нутгууд болон бусад аймгуудын тариалангийн талбайг нарийн бүртгэлжүүлж мэдээллийн санд оруулах	Тариалангийн бүс нутгуудад /Дархан-Уул, Төв, Хэнтий, Булган, Говь-Алтай, Завхан аймгуудад/ шинээр тариалан эрхлэх боломжтой атаршсан газрыг тогтоож, мэдээллийн сан бүрдүүлэх	Баруун бүсийг 70.0 мян.га, зүүн бүсийг 190.0 мян.га, төвийн бүсийг 600.0 мян.га, хангайн бүсийг 100.0 мян.га, нийт 960.0 мян.га талбайд хүргэх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	ХХААГ, ААНБ-УУД
----	--	---	-----------	---	---	---	---	---	--	--	--------	--------	-----------------

43	2.39. Эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, газар тариалан, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх бүс нутгийг тогтоон үр тариа, төмс, гол нэрийн хүнсний ногоог 100 хувь, таримал тэжээлийн 50 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангана.	2 Газар тариалангийн гаралтай бүтээгдэхүүнд төрөөс олгох татаас, хөрөнгө оруулалт, мөнгөн урамшууллын тогтолцоог боловсронгуй болгож, бүтээгдэхүүний борлуулалтыг биржийн арилжаанд шилжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Гурил үйлдвэрлэлд 320.0 мян.тонн буудай нийлүүлэх	Гурил үйлдвэрлэлд 350.0 мян.тонн буудай нийлүүлэх	Гурил үйлдвэрлэлд 350.0 мян.тонн буудай нийлүүлэх, тонн тутамд олгох урамшууллыг 85.0 мянган төгрөгт хүргэх	Гурил үйлдвэрлэлд 350.0 мян.тонн буудай нийлүүлэх, тонн тутамд олгох урамшууллыг 100.0 мянган төгрөгт хүргэх		ХОХБТХ	ХХААГ	ААНБ-УУД
44	2.39. Эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, газар тариалан, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх бүс нутгийг тогтоон үр тариа, төмс, гол нэрийн хүнсний ногоог 100 хувь, таримал тэжээлийн 50 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангана.	3 Төрөөс олгох татаас, хөрөнгө оруулалт, мөнгөн урамшууллын тогтолцоог боловсронгуй болгож, жилд төмс тариалах 15.0 мян.га, хүнсний ногооны 8.5 мян.га талбайд тариалалт хийхээр тооцож урамшуулал олгох	2016-2020	Улсын төсөв		Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, төмсний хэрэгцээг 100 хувь, ногооны хэрэгцээг 55 хувь хангах	Төмсний хэрэгцээг 100 хувь, ногооны хэрэгцээг 60 хувь хангах	Төмсний хэрэгцээг 100 хувь, ногооны хэрэгцээг 75 хувь хангах	Төмсний хэрэгцээг 100 хувь, ногооны хэрэгцээг 100 хувь хангах		ХОХБТХ	ХХААГ	ААНБ-УУД

45	5	Хүнсний ногооны үр үйлдвэрлэлийг төвийн бүсэд Дархан-уул аймгийн УГТЭШХ-г, баруун бүсэд Увс аймагт, зүүн бүсэд Дорнод, Хэнтий аймгийн үр үйлдвэрлэгчдийг түшиглэн хөгжүүлэх, нэр төрлийг нэмэгдүүлэхэд дэмжих	2016-2020	-	-	Ил талбайн ногооны үр 8 нэр төрлийг үйлдвэрлэж, хэрэгцээний 60 хувийг хангах	Ил талбайн ногооны үр 8 нэр төрлийг үйлдвэрлэж, хэрэгцээний 60 хувийг хангах	Ил талбайн ногооны үр 10 нэр төрлийг үйлдвэрлэж, хэрэгцээний 85 хувийг хангах	Ил талбайн ногооны үр 10 нэр төрлийг үйлдвэрлэж, хэрэгцээг бүрэн хангах			ХОХБТХ	ХХААГ	УГТХ
46	6	Хүнсний ногооны нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, сортуудыг турших, нутагшуулах, усалгаажуулах, механикжуулах замаар үйлдвэрлэлийг дэмжих	2016-2020	Улсын төсөв	-		Хүнсний ногооны нэр төрлийг 6 шинэ сортоор нэмэгдүүлж, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх	Хүнсний ногооны нэр төрлийг 20 шинэ сортоор нэмэгдүүлж, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх	Хүнсний ногооны нэр төрлийг 25 шинэ сортоор нэмэгдүүлж, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх			ХОХБТХ	ХХААГ	УГТХ
47	7	Газар тариалангийн механикжсан ажлыг төлбөртэй гүйцэтгэж өгдөг аж ахуйн нэгж, хоршоонд техник, технологийн шинэчлэл хийхэд дэмжлэг үзүүлэх, төмс хүнсний ногоо үйлдвэрлэлийн техникийн шинэчлэл хийх	2017-2020	Гадаад зээл		Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлд шаардлагатай дунд оврын трактор, ХАА-н машин нийлүүлж, эргэн төлөх нөхцөлтэйгээр ногоочдод олгох	Хөрс боловсруулах, үр суулгах, хураалтын болон ялгаж савлах тоног төхөөрөмжийг төрөлжсөн хоршоодоор дамжуулан тариаланчдад төлбөртэй үйлчлэх зохион байгуулалтад оруулах	Тариалангийн үйлдвэрлэлд трактор, ХАА-н машиныг лизингээр олгох үйлчилгээ нэвтрүүлэх	Тариалангийн үйлдвэрлэлийн механикжилтын түвшинг үр тарианы үйлдвэрлэлд 100 хувь, төмсний үйлдвэрлэлд 70 хувь, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлд 60 хувьд хүргэх			ХОХБТХ	ХХААГ	.

48	2.40. Жимс жимсгэний нэр төрөл, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, чацарганы үйлдвэрлэлийн нэгдсэн сүлжээ байгуулан, хүн амыг амин дэм бүхий жимс жимсгэнээр ханган, экспортын орлогыг нэмэгдүүлнэ.	1	"Жимс жимсгэнэ" хөтөлбөр хэрэгжүүлж, Монголд ургах боломжтой жимс жимсгэний сортуудыг турших, нутагшуулах, үржүүлэх, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, чацарганы тариалалт, хураалт, хадгалалт, боловсруулалт, борлуулалтын чанар стандарт, судалгаа шинжилгээнд суурилсан сүлжээг үүсгэж, өрсөлдөх чадварыг сайжруулан "Монгол чацаргана" бренд бий болгох, экспортод тогтвортой гаргах	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	НҮБ-ын ХХААБ-аас "Жимс жимсгэнэ" төсөл хэрэгжүүлж, алим, чавганы суулгац импортлож туршиж эхлэх, жимс жимсгэний тариалалтыг 6500 га-д хүргэх, ургац 4000 тоннд хүргэх	Алим, чавганы хүйтэнд тэсвэртэй сортуудыг үржүүлж эхлэх, жимсний тариалалтыг 7500 га-д хүргэх, ургацыг 6000 тоннд хүргэх	Жимс жимсгэний тариалалтыг 8000 га-д хүргэх, ургацыг 10000 тоннд хүргэх	Жимс жимсгэний тариалалтыг 8000 га-д хүргэх	ХОХБТХ	ХХААГ	ЭШБ-УУД, ААН-УУД
----	--	---	--	-----------	--	---	--	---	---	--------	-------	------------------

49		1	Тариалангийн бүсийн 800.0 мянга гаруй га талбайд хөнөөлт организмын тархалтын судалгааг хийж, тэмцэх аргыг боловсруулах	2016-2020	-	-	400.0 гаруй мянган га талбайд тархалтын судалгаа хийж, тэмцэх арга хэмжээг боловсруулах	Тэмцэх арга хэмжээний талаарх заавар зөвлөмжийг судалгаанд хамрагдсан аймгуудын тариалан эрхлэгчдэд тараах, хэрэгжүүлэх чиглэлээр технологийн сургалт семинар зохион байгуулах	Тэмцэх арга хэмжээний талаарх заавар зөвлөмжийг судалгаанд хамрагдсан тариалан эрхлэгчдэд тараах, хэрэгжүүлэх чиглэлээр технологийн сургалт семинар зохион байгуулах	400.0 гаруй мянган га талбайд тархалтын судалгаа хийж, тэмцэх арга хэмжээг боловсруулах		ХОХБТХ	ХХААГ	УГТХ, ААНБ-УУД
50	2.42. Ургамал хамгааллын цогц арга хэмжээг төлөвшүүлж, тариалангийн талбайн хөрсийг элэгдэл, эвдрэлээс хамгаалж, үржил шимийг сайжруулах, таримлын зохистой сэлгээ, тэг элдэншүүлгийн технологийг шаттайгаар нэвтрүүлнэ.	2	Хөнөөлт организмтой тэмцэх арга хэмжээнд ургамал хамгааллын цогц арга, газар тариалангийн зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, төлөвшүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Ургамал хамгааллын цогц арга, зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх чиглэлээр төмс, хүнсний ногоо эрхлэгчдэд зориулсан технологийн заавар зөвлөмж боловсруулах, технологийн сургалт зохион байгуулах	Ургамал хамгааллын цогц арга, зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх чиглэлээр төмс, хүнсний ногоо эрхлэгчдэд зориулсан технологийн заавар зөвлөмж боловсруулах, технологийн сургалт зохион байгуулах	Ургамал хамгааллын цогц арга, зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх чиглэлээр төмс, хүнсний ногоо эрхлэгчдэд зориулсан технологийн заавар зөвлөмж боловсруулах, технологийн сургалт зохион байгуулах	Ургамал хамгааллын цогц арга, зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх чиглэлээр төмс, хүнсний ногоо эрхлэгчдэд зориулсан технологийн заавар зөвлөмж боловсруулах, технологийн сургалт зохион байгуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	ААН-ҮҮД	

51		6	Хими, биологийн гаралтай ургамал хамгааллын бодис, бордооны талаар технологийн зөвлөмж заавар боловсруулах, талбайн болон технологийн сургалт зохион байгуулах	2016-2020	-	-	Зүүн бүсийн аймгуудын тариалан эрхлэгч нарыг хамруулах	Баруун бүсийн аймгуудын тариалан эрхлэгч нарыг хамруулах	Төвийн бүсийн тариалан эрхлэгч нарыг хамруулах	Төвийн бүсийн тариалан эрхлэгч нарыг хамруулах		ХОХБТХ	ХХААГ	УГТХ, ААН-ҮҮД
52	2.43. Усны хайгуул, судалгаанд үндэслэн услалтын систем шинээр барьж, сэргээн засварлах, усалгааны дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэхийг дэмжиж, усалгаатай талбайн хэмжээг жил бүр нэмэгдүүлнэ.	1	Хайгуул судалгаа хийгдсэн бүсүүд болон томоохон голуудын сав газарт урсацын тохируулга хийж, ус хуримтлуулах усан сан бүхий томоохон услалтын системийн толгойн барилга, усыг талбайд хүргэх гол суваг (хоолой), талбай хоорондын ус хуваарилах сүлжээний барилга байгууламжийг барих	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Усалгаатай тариалангийн хэмжээг 1.0 мянган га-аар нэмэгдүүлэх	Усалгаатай тариалангийн эргэлтэнд 3.5 мян.га талбайг шинээр ашиглалтад оруулах, 4.2 мян.га талбайн усан хангамж сайжрах	Усалгаатай тариалангийн эргэлтэнд 3.5 мян.га талбайг шинээр ашиглалтад оруулах, 5.1 мян.га талбайн усан хангамж сайжрах	Усалгаатай тариалангийн эргэлтэнд 3.5 мян.га талбайг шинээр ашиглалтад оруулах, 8.2 мян.га талбайн усан хангамж сайжрах		ХОХБТХ	ХХААГ	ЭШБ-УУД, ТББ-УУД, ААНБ-УУД

53	2.44. Өвөл, зуны хүлэмжийн загвар, цогцолбор аж ахуйг хөгжүүлж, хот суурингийн хүн амыг шинэ ургацын ногоогоор тогтвортой хангана.	1	Өвлийн хүлэмжийн аж ахуй байгуулахад урт хугацаатай зээлийн эх үүсвэр бий болгох, томоохон хот суурин газруудад гадаад орон, олон улсын байгууллагын санхүүжилтээр загвар, цогцолбор аж ахуйнуудыг байгуулах, зуны хүлэмжийн аж ахуйн хангамжийг сайжруулж, орон нутагт хөнгөлөлттэй үнэ, нөхцөлөөр нэвтрүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Хүлэмжийн талбайг 10 га-гаар, ургацыг 3000 тн-оор нэмэгдүүлэх		Хүлэмжийн талбайг 20 га-гаар, ургацыг 6000 тн-оор нэмэгдүүлэх		Хүлэмжийн талбайг 35 га-гаар, ургацыг 10000 тн-оор нэмэгдүүлэх		Хүлэмжийн талбайг 50 га-гаар, ургацыг 15000 тн-оор нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	ХХААГ	ААНБ-ууд
54	2.46. Зоорь, агуулах, элеватор, үтрэмийн техник, тоног төхөөрөмжийн хүчин чаллыг нэмэгдүүлэх	3	Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнийг ялгах, савлах, хатаах тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, хадгалалтын шинэ аргуудыг нэвтрүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	-		Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнийг ялгах, савлах бага дунд оврын тоног төхөөрөмжийг нийлүүлж, хураалтын дараах хорогдлыг 2.0 хүртэл хувиар бууруулах		Хатаах арга технологийн талаар сургалт явуулж, тоног төхөөрөмжийг нийлүүлэх		Хадгалалтын шинэ технологи нэвтрүүлж, хураалтын дараах хорогдлыг 3.0 хүртэл хувиар бууруулах		ХОХБТХ	ХХААГ	УГТХ, мөргэжлийн холбоод, ААНЭгжүүд	

55	хадгалалт борлуулалтын нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	4 Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнийн хадгалалт борлуулалтын сүлжээний менежмент, бүтцийг боловсруулж нэвтрүүлэх	2018-2020	Улсын төсөв		-	Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнийн хадгалалт борлуулалтын сүлжээ зохион байгуулах хэлэлцүүлэг хийж, аргачлалыг боловсруулах	Улаанбаатар хотын томоохон зоорь, худалдааны төвийг түшиглэсэн загвар борлуулалтын сүлжээний зохион байгуулалтын бүтцийг бүрдүүлэх	Дархан-Уул, Орхон аймагт борлуулалтын сүлжээний загвар төвийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах		ХОХБТХ	ХХААГ	ААНБ, мэргэжлийн холбоод
56		6 “Үйлдвэржилт 21:100” хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулах	2016-2020	-	-	Өнөөгийн байдлын судалгаа хийж, аж үйлдвэрийн зураглал гаргах, хөтөлбөрийн төслийг боловсруулж батлуулах	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх		ХОХБТХ	ЗА	Холбогдох агентлагууд

57	2.48. Үйлдвэржилтийн 21:100 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, импортыг орлох экспортын чиглэлийн тэргүүлэх болон жижиг, дунд үйлдвэрлэл, хоршоо, худалдаа, үйлчилгээний салбарын татвар, эрх зүй, бизнесийн таатай орчинг бүрдүүлж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн	7	"Үйлдвэржилт 21:100" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд 21 аймагт 100 нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэр байгуулахад санхүү, эрх зүйн дэмжлэг үзүүлж ажиллах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Нөхцөл байдлын судалгаанд үндэслэн үйлдвэржилтийн н зураглал гаргаж, аймаг, орон нутгийн нөөц боломжид тулгуурласан үйлдвэрүүдийн ТЭЗҮ-ийг боловсруулах	Үйлдвэрүүдийг барьж байгуулах бүтээн байгуулалтын ажил эхлэх, үндсэн дэд бүтэц нь шийдэгдсэн үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын 25-30 хувь нь хийгдэх	Үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагааг эхлүүлж, туршилт тохируулга хийгдэх, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын 45-60 хувь нь хийгдэх	Хөтөлбөрийн биелэлт хангагдаж, хөнгөн болон хүнсний үйлдвэрлэл, үйлчилгээний салбарын татвар, эрх зүй, бизнесийн таатай орчин бүрдэж, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн н хэмжээ 10 хувьд хүрэх	ХОХБТХ	ЗА	Холбогдох агентлагууд
58	дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	10	Ахуй үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Хөтөлбөрийг боловсруулах судалгаа, уулзалт хэлэлцүүлгүүд хийгдэх, хөтөлбөрийг боловсруулах	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 30 хувьд хүргэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 60 хувьд хүргэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 90 хувьд хүргэх	ХОХБТХ	ХХААГ	Мэргэжлийн холбоод, ААНБ-ууд
59		14	Сум хөгжүүлэх сангийн журмыг шинэчлэх, үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох	2017-2020	-	Журам шинэчлэгдэх	-	-	-	ХОХБТХ	ТЗУХ	Сумын ЭДТГ-ууд

60	2.51. Ноос, ноолуур, арьс ширэн түүхий эдийн бэлтгэл тээвэрлэлт, үндэсний үйлдвэрт тогтвортой нийлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлж, түүхий эдийн санг бий болгоно.	1	Түүхий эдийн бэлтгэл, тээвэрлэлтийг боловсронгуй болгож, үндэсний үйлдвэрт тогтвортой нийлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Түүхий эдийн бэлтгэл тээвэрлэлт, тээвэр ложистикийн чиглэлээр судалгаа, тооцоо хийж, загвар цэг байгуулах ажлыг хувийн хэвшилтэй хамтран зохион байгуулах		Нядалгааны болон түүхий эдийн тордолтын загвар цэгийг байгуулж, туршилтын үйл ажиллагааг эхлүүлэх, түүхий эдийн гарал үүсэл тодорхой болж, малчид, түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэгчдийн зүгээс түүхий эдийн чанарт анхаарал тавьдаг болох		Ноосыг орон нутагт бэлтгүүлж, ялгах үйл ажиллагааг орон нутагт хийх, арьс ширийг нядалгааны цэгт ойр чанарын хамгаалалт хийх зэргээр түүхий эдийн чанарын түвшинг нэмэгдүүлж, тээврийн зардлыг бууруулах		Орон нутгаас тээвэрлэх ноосны тээврийн зардлыг 30 хувиар, арьс ширэн түүхий эдийн нядалгааны үеийн механик гэмтлийг 50 хүртэл хувиар бууруулж, анхан шатны тордолтыг стандартын дагуу хийн, чанарыг хамгаалах боломж бүрдэх, арьс ширний үнэ цэнэ нэмэгдэж, хаягдал буурах		ХОХБТХ	ХХААГ	ААНБ-УУД		
Тэргүүлэх зорилт №2.3. Геологи, уул уурхайн салбарын хөрөнгө оруулалтын таатай орчинг бүрдүүлэх, уул уурхайн салбарын тогтвортой хөгжлийг хангах, олон улсын эрдсийн зах зээл дэх Монгол Улсын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлнэ.																		
61	2.64. "Төрөөс эрдэс баялгийн салбарт баримтлах бодлого"-ын 3.1.2-т заасан иргэд бичил уурхайн салбарт хууль ёсны бүтэцээр хоршиж	2	Хууль бусаар ашигт малтмал олборлогчдыг нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах ажлыг зохион байгуулах	2016-2020	-	-	Нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах судалгаа хийх		Нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах судалгаа хийх	-	Нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах судалгаа хийх	-	Нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах судалгаа хийх	-	ХОХБТХ	БОАЖГ	Сумын ЗДТГ-УУД	
Тэргүүлэх зорилт №2.4. Иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг хангасан хот, суурин газрыг төлөвлөж, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндийн шаардлагад нийцсэн барилгын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, аюулгүй, хүртээмжтэй орон сууцаар хангах төрийн бодлогыг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.																		

62	2.77. Хүн амын орон сууцны хэрэгцээг хангах зорилгоор нэгдсэн бодлого боловсруулж, "Хямд өртөгтэй орон сууц" үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	1	"Орон сууц" үндэсний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Холбогдох судалгааг хийх		Хөтөлбөрийн төслийг боловсруулж, батлуулах		Хөтөлбөрийг хэрэгжилтийг зохион байгуулах, эхлүүлэх		Хөтөлбөрийг үргэлжүүлэн хэрэгжүүлэх	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	-
63		3	Аймаг бүрт "1000 айлын орон сууц" төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		6 аймагт 1000 айлын орон сууц барих ажлыг зохион байгуулах		2 аймагт 1000 айлын орон сууц барих ажлыг зохион байгуулах		2 аймагт 1000 айлын орон сууц барих ажлыг зохион байгуулах		2 аймагт 1000 айлын орон сууц барих ажлыг зохион байгуулах		ХОХБТХ	ГХБХБГ	МХГ, ААНБ-ууд, мэргэжлийн байгуулагууд
64		1	"Монгол Улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл" боловсруулах ажлын хүрээнд Хот байгуулалт, эрдэм шинжилгээний зураг төслийн институтийг байгуулж, суурь судалгааны ажлыг гүйцэтгэх	2016-2019	Улсын төсөв		Монгол Улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл боловсруулах ХБЭШЗТИН-ийн тугийг байгуулж, төслийн холбогдох судалгааны ажлыг эхлүүлэх		Судалгааны ажлыг гүйцэтгэх		Судалгааны ажлыг гүйцэтгэх		-		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгуулагууд
65	2.79. Монгол Улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төслийг бүс нутаг, бүлэг	2	"Монгол Улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл"-ийг боловсруулж, батлуулах	2016-2019	Улсын төсөв		Монгол Улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төслийн зургийн даалгаврыг батлуулах		Төслийг боловсруулах ажлыг зохион байгуулах		Төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлэх		-		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгуулагууд

66	суурингийн тогтолцоог оновчтой тогтоох чиглэлээр үе шаттайгаар боловсруулна.	3	"Монгол Улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж батлан, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2019-2020	Улсын төсөв					Төслийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулах	Хэрэгжилтийг ханган ажиллах	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
67			4	"Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн бодлого"-ыг боловсруулах	2018-2020	Улсын төсөв			"Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого" боловсруулахад шаардлагатай нөхцөл байдлын дүн шинжилгээ, нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ хийх	"Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого"-ын хувилбар, схем, зураглал боловсруулах	"Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого"-ын баримт бичгийг боловсруулах	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
68			1	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн хилийн цэсийг тодотгох	2016-2018	-			Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн хилийн цэсийн зургийг тодотгож, УИХ-д өргөн мэдүүлэх	Холбогдох шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Холбогдох шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд

69	3	Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийн 55 хувийг 1:25000-ны масштабтай байр зүйн зургаар зурагжуулах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Нутаг дэвсгэрийн 25 хувийг зурагжуулах	Нутаг дэвсгэрийн 14 хувийг зурагжуулах	Нутаг дэвсгэрийн 16 хувийг зурагжуулах	Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг М1:25000 байр зүйн зургаар бүрэн зурагжуулах	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэлийн байгууллагууд
70	4	Монгол Улсын 63 сум, суурин газарт GNSS (GPS)-ийн байнгын ажиллагаатай суурин станц байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв	21 станцыг төлөвлөгөөний дагуу суурилуулж ажиллагаанд оруулах	21 станцыг төлөвлөгөөний дагуу суурилуулж ажиллагаанд оруулах	21 станцыг төлөвлөгөөний дагуу суурилуулж ажиллагаанд оруулах	63 станц байгуулах	ХОХБТХ	ГХБХБГ	3А, Мэргэлийн байгууллагууд
71	5	Газар зүйн нэрийн тодруулалтыг улсын хэмжээнд хийх	2016-2018	Улсын төсөв	Нутаг дэвсгэрийн 40 хувийг хамарсан газар зүйн нэрийн тодруулалтыг хийж, мэдээллийн сан үүсгэх	Нутаг дэвсгэрийн 30 хувийг хамарсан газар зүйн нэрийн тодруулалтыг хийж, мэдээллийн сан үүсгэх	Нутаг дэвсгэрийн 30 хувийг хамарсан газар зүйн нэрийн тодруулалтыг хийж, мэдээллийн сан үүсгэх	Нутаг дэвсгэрийг бүрэн хамарсан газар зүйн нэрийн тодруулалтыг хийж, мэдээллийн сан үүсгэх	ХОХБТХ	ГХБХБГ	3А, Мэргэлийн байгууллагууд
72	6	Өндрийн I ангийн сүлжээг байгуулах	2016-2018	Улсын төсөв	I ангийн сүлжээг байгуулах	-	-	Монгол Улсад өндрийн I ангийн сүлжээг бүрэн байгуулж, батлуулан, хэрэглэгчдэд хүргэх ажлыг зохион байгуулах	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэлийн байгууллагууд

73		7	Өндрийн II ангийн сүлжээний давтан хэмжилт хийх	2016-2019	Улсын төсөв		Төв болон Говийн бүсийн нутаг дэвсгэрийн 10537 км шугамын дагуу II ангийн сүлжээг шинэчлэх		Баруун болон Говийн бүсийн нутаг дэвсгэрийн 10537 км шугамын дагуу II ангийн сүлжээг шинэчлэх		-		II ангийн 21074 км сүлжээг шинэчлэх	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
74	2.81. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг бүрэн зурагжуулах, шинэчлэх, геодезийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох замаар орон зайн өгөгдөл, мэдээллийг нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлнэ.	8	Монгол Улсын геодезийн сүлжээний эхлэл цэгийг байгуулах	2016-2018	Улсын төсөв		Эхлэл цэгийг байгуулах		-		-		Монгол Улсын төв хэсэгт геодезийн байрлал өндрийн сүлжээний эхлэл цэгийг байгуулж, ОХУ, БНХАУ-ын сүлжээтэй холбох	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд, Сумын ЗДТГ-ууд
75		10	Газар зүйн нэр, хаяг, геодезийн цэг тэмдэгт, хилийн цэсийн мэдээллийн цахим үйлчилгээг нэвтрүүлэх	2016-2018	Улсын төсөв		Улсын хэмжээнд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа мэдээллүүдийг нэгтгэн цахим хэлбэрт оруулах, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх		-		-		Газар зүйн нэр, хаяг, геодезийн цэг тэмдэгт, хилийн цэсийн мэдээллийг цахим хэлбэрээр үйлчилгээнд нэвтрүүлэх	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд, Сумын ЗДТГ-ууд

76	11	Орон зайн өгөгдөл, мэдээллийг бүрдүүлэгч байгууллагуудын санг геопорталаар дамжуулан цахимжуулж, хэрэглээнд нэвтрүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Улсын хэмжээний орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн стратегийг боловсруулж, техник хангамжийг шийдвэрлэх	Төрийн байгууллагуудын орон зайн мэдээллийг нэг стандартад хөрвүүлж, суурь мэдээллийг бүрдүүлэх	Геопорталаар дамжуулан орон зайн суурь өгөгдөл бүхий мэдээллийг төрийн болон нийтийн гэсэн ангиллаар түгээж эхлэх	Геопортал байгуулагдах	ХОХБТХ	Мэргэжлийн байгууллагууд
77	12	Газрын харилцааны талаар иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээ, лавлагааны цахим системийг байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв	Холбогдох суурь өгөгдлийг нэгдсэн системд оруулах нөхцөлийг бүрдүүлж, мэргэжлийн программ хангамжийг нэвтрүүлэх эрх зүйн орчныг бий болгох	Газар зохион байгуулалт, газрын кадастрын мэдээллийн сангийн программ хангамжийг 21 аймаг, 330 суманд нэвтрүүлэх	Үндэсний орон зайн мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, ашиглах	Нэгдсэн систем бүрдэж, цахим хэлбэрээр үйлчилгээнд нэвтрэх	ХОХБТХ	ГХХБГ
78	13	Аймаг, нийслэлийн газрын кадастрын мэдээллийн санг өндөр, тусгагийн нэгдсэн тогтолцоонд шилжүүлж засварлан, улсын кадастрын нэгдсэн мэдээллийн системд холбож, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Аймаг, нийслэлийн газрын кадастрын мэдээллийн санг Лэнд менежер программ хангамжид шилжүүлэх ажлыг хэрэгжүүлж, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх	Аймаг, нийслэлийн газрын кадастрын мэдээллийн санг иргэд, олон нийтэд цахим хэлбэрээр хүргэх, үйлчилгээ үзүүлэх	Улсын кадастрын мэдээллийн дэд бүтцийн суурь өгөгдлийг бүрдүүлэх	Улсын кадастрын нэгдсэн систем бүрдэж, иргэд цахим үйлчилгээ авах боломжтой болох	ХОХБТХ	ГХХБГ Сумын ЗДТГ-ууд

79		1	Хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх тухай хуулийг дагалдан гарах дүрэм, журам, заавар, аргачлалыг боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2016-2020	-	-	Холбогдох дүрэм, журам, заавар, аргачлалыг боловсруулж, батлуулах	Дүрэм, журам, заавар, аргачлалын хэрэгжилтийг зохион байгуулах		Дүрэм, журам, заавар, аргачлалын хэрэгжилтийг зохион байгуулах		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Сумын ЭДТГ-ууд	
80	2.85. Улаанбаатар хот болон томоохон хотуудыг дахин төлөвлөж, хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд барилга байгууламжийг шинэчлэх, гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, агаарын бохирдлыг бууруулах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	4	Аймгийн төв болон стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын орд газрыг түшиглэн хөгжих хот, суурины хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд тодотгол хийх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв	5,068.5	Багануур хот болон Сүхбаатар, Говь-Алтай, Дундговь, Увс аймгийн төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах, Дархан-Уул, Завхан, Орхон, Хэнтий, Архангай, Булган, Өвөрхангай аймгийн төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд тодотгол хийх ажлыг зохион байгуулах	Завхан, Орхон, Хэнтий, Архангай, Булган, Өвөрхангай, Дархан-Уул аймгийн төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах	4,341.3	727.2	Хархорин хотыг байгаль орчинд ээлтэй хот болгон хөгжүүлэх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Сумын ЭДТГ-ууд

81		5	Нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгын ашиглалтын шаардлага хангахгүй лифтийг шинэчлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Ашиглалтын шаардлага хангахгүй лифтийг шинэчлэх		Ашиглалтын шаардлага хангахгүй лифтийг шинэчлэх		Ашиглалтын шаардлага хангахгүй лифтийг шинэчлэх		ХОХБТХ	МХГ	3А
82	2.86. Хот, суурин газруудад шинээр баригдах орон сууцны хорооллын инженерийн	1	Аймгийн төвүүдийн инженерийн шугам сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2016-2018	Улсын төсөв		Аймаг бүрт 1000 айлын орон сууц төсөл хэрэгжих нөхцөл бүрдэх		Хүн амын ажиллаж, амьдрах таатай нөхцөл, хот, суурин газар өргөжин тэлэх боломж бүрдэх		-		ХОХБТХ	3А	Мэргэжлийн байгууллагууд
83	хангамжийн шугам сүлжээний техникийн шийдлийг хонгилын системээр төлөвлөн, үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	3	Ус хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээний насжилтийг уртасгах, шинэчлэх, засварлах ажилд шинэ дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх	2016-2020	Гадаад зээл		Шуудуугүй технологийн аргаар сэргээн засварлах төсөл хэрэгжүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах		Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны 24 км шугам сүлжээнд доторлогоо хийх		Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны 24 км шугам сүлжээнд доторлогоо хийх		ХОХБТХ	3А	Дархан-Ус- суваг ОНӨҮГ

84		2	Аймаг, сум, суурин газруудын нутаг дэвсгэрт газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглал хийх, газар хөдлөлтийн эрсдэлийг тодорхойлоход чиглэсэн инженер-геологи, гидрогеологи, газар хөдлөлт, техникийн судалгааны ажлыг хийж дуусгах	2016-2019	Улсын төсөв	Судалгаа хийгдсэн 13 аймгуудад бичил мужлалын зургийг ашиглаж эхлэх		8 аймагт судалгааны ажлыг эхлүүлэх		8 аймагт судалгааны ажлыг үргэлжлүүлэн хийх	Бичил мужлалын зураглалыг улсын хэмжээнд ашиглах		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллага, ААНБ-УУД
85		3	Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг аймгуудад шинээр, нийслэлд үргэлжлүүлэн хийх /203 барилга/		Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг аймгуудад шинээр, нийслэлд үргэлжлүүлэн хийх /203 барилга/		Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг аймгуудад шинээр, нийслэлд үргэлжлүүлэн хийх /202 барилга/	Улсын хэмжээнд барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг хийх /202 барилга/		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллага, ААНБ-УУД, МХГ

86	<p>2.88. хот, суурин газруудын хөдлөлтийн үйлчлэлийн давтамж, эрчмийг шинэчлэн тогтоож, барилга байгууламжийн төлөвлөлтөд тусгах, ашиглагдаж байгаа барилга байгууламжуудын бат бэх, найдвартай байдлыг сайжруулах арга хэмжээг төлөвлөж, үе шаттай хэрэгжүүлнэ.</p>	4	<p>Газар хөдлөлтөд тэсвэргүй барилгыг буулгаж шинээр барих, ашиглах боломжтой барилгын судалгааг гаргаж, тэдгээрийг үе шаттайгаар бэхэлж хүчитгэх ажлыг зохион байгуулах</p>	2016-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	<p>Аймаг, нийслэл дэх газар хөдлөлтөд тэсвэргүй барилга байгууламжийн судалгааг хийж, инженерийн дүгнэлт, төсөв, санхүүгийн тооцоог мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх</p>	<p>Мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлт, тооцоо, төсөв санхүүгийн судалгаанд үндэслэн барилга байгууламжийг бэхэлж, хүчитгэх болон буулгаж, шинээр барих ажлыг үе шаттайгаар эхлүүлэх</p>		<p>Ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх</p>		<p>Судалгаа, дүгнэлт хийгдэж, барилга байгууламжийг паспортжуулах ажил тодорхой түвшинд хүрч, барилга байгууламжийн чанар сайжрах</p>		ХОХБТХ	ГХБХБГ	МХГ
----	--	---	--	-----------	------------------------------	---	--	--	---------------------------------------	--	---	--	--------	--------	-----

87		5	Газар хөдлөлтийн лаборатори байгуулах, техник, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, хүний нөөцийг сургаж бэлтгэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	Газар хөдлөлтийн үйлчлэлд барилга байгууламжийг тооцох, төлөвлөхтэй холбоотой хийц, элементийн бат бэх, тогтворыг турших лаборатори байгуулагдаж, барилга, байгууламжийн чанар, аюулгүй байдал сайжрах, хүн амын аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөл бүрдэх	Газар хөдлөлтийн үйлчлэлд барилга байгууламжийг тооцох, төлөвлөхтэй холбоотой хийц, элементийн бат бэх, тогтворыг турших лаборатори байгуулагдаж, барилга, байгууламжийн чанар, аюулгүй байдал сайжрах, хүн амын аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөл бүрдэх	Газар хөдлөлтийн үйлчлэлд барилга байгууламжийг тооцох, төлөвлөхтэй холбоотой хийц, элементийн бат бэх, тогтворыг турших лаборатори байгуулагдаж, барилга, байгууламжийн чанар, аюулгүй байдал сайжрах, хүн амын аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөл бүрдэх	Газар хөдлөлтийн үйлчлэлд барилга байгууламжийг тооцох, төлөвлөхтэй холбоотой хийц, элементийн бат бэх, тогтворыг турших лаборатори байгуулагдаж, барилга, байгууламжийн чанар, аюулгүй байдал сайжрах, хүн амын аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөл бүрдэх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	МХГ, Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс
88	2.89. Нийтийн аж ахуйн талаар төрөөс баримтлах нэгдсэн	1	Төрөөс нийтийн аж ахуйн талаар баримтлах бодлогын баримт бичиг боловсруулах	2016-2018	-	Бодлогын баримт бичгийн төслийг боловсруулах	Бодлогын баримт бичгийг батлуулах	Хэрэгжилтийг хангуулах	Хэрэгжилтийг хангуулах		ХОХБТХ	ЗА	НААУГ

89	Сарилгатай төсөлд бодлогыг хот, суурин газрын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2	Нийтийн аж ахуйн салбарт олон улсын банк, санхүүгийн байгууллага, хандивлагч орнуудын хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлсэн төсөл, хөтөлбөрийн зээлийн асуудлыг шийдвэрлүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр		Зээлийн асуудлыг хэлэлцэх шийдвэрийн төслийг боловсруулах		Зээлийн асуудлыг хэлэлцүүлэх		Зээлийн асуудлыг шийдвэрлүүлэх		Зээлийн асуудлыг шийдвэрлүүлж дуусгах		ХОХБТХ	3А	НААУГ
90	2.91. Хот, суурин газрын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтаар Улаанбаатар хот болон бусад томоохон хот, суурин газрын цэвэрлэх байгууламжийг	1	АХБ-ны зээлээр "Дархан хотын бохир усны менежментийн төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх	2017-2020	Гадаад зээл	41,625.0	Төслийн гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж гэрээ байгуулах, зураг төслийг боловсруулах	4,670.0	Цэвэрлэх байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийлгэж, цэвэрлэх байгууламжийн тоног төхөөрөмжийг захиалах, нүүлгэн шилжүүлэлт, барилга угсралтын ажлын урьдчилсан бэлтгэл ажлыг хангах	11,207.0	Цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барих ажлыг эхлүүлэх, тоног төхөөрөмжийг угсарч суурилуулан, үндсэн барилга угсралтын ажлыг дуусган ашиглалтад оруулах	15,393.0	Бохир усны цэвэрлэх байгууламж болон өргөлтийн насос бохирын шугам хоолой шинэчлэгдэж, төслийн менежментийн чадавхи бэхжих	10,355.0	ХОХБТХ	3А	Дархан-Ус- суваг ОНӨУГ

91	шаттай шинэчлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.	4	Цэвэрлэх байгууламжийн хяналтын лабораториудын тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх, боловсон хүчнийг чадавхижуулах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлэх	2019-2020	Улсын төсөв	-	-	Аймгийн төвийн лабораторийн тоног төхөөрөмж шинэчлэгдэх	Аймгийн төвийн лабораторийн болон хяналтын лабораторийн тоног төхөөрөмж шинэчлэгдэх	ХОХБТХ	ЗА	Дархан-Ус- суваг ОНӨУГ
92	2.93. Утасгүй интернетийн хүртээмжийг нэмэгдүүлж, амралт, зугаалгын бүс, номын санд ашиглах боломжийг бүрдүүлнэ.	1	Хөдөө орон нутгийн интернетийн үйлчилгээ хүрээгүй сумд, стратегийн болон аялал жуулчлалын бүс нутаг, хүн ам ихээр төвлөрдөг газарт утасгүй интернетийн үйлчилгээг хүргэх	2017-2020	Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сан	Интернэтийн үйлчилгээ хүрээгүй 30 сум, суурин газарт утасгүй интернетийн үйлчилгээ хүрэх, иргэдийн интернэт болон мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн хэрэглээ, хүртээмж нэмэгдэх	Нийт 40 цэгт интернэтийн үйлчилгээ хүрэх	Нийт 20 цэгт интернэтийн үйлчилгээ хүрэх	Нийт 20 цэгт интернэтийн үйлчилгээ хүрэх	МТА	МЦХолбоо	Мэргэжлийн байгууллагууд, ААНБ-ууд
93	2.95. Улаанбаатар хотын орон сууцны хороолол, нийтийн үйлчилгээний төвүүдийн дэргэд газар доорхи болон давхар зогсоол барьж, авто зогсоолыг хоёр дахин нэмэгдүүлнэ.	1	Авто зогсоолын тухай хуулийн төслийг боловсруулах	2016-2017	-	Хуулийн төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлэх	-	-	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	"Дархан-Орон нутгийн зам тээвэр" ОНГААТҮГ

Тэргүүлэх зорилт №2.5. Улс орны эдийн засгийн аюулгүй байдлын үндэс болсон эрчим хүчний тогтвортой, найдвартай ажиллагааг бүрэн хангаж, экспортын чадамжтай болох нөхцөлийг бүрдүүлнэ.															
94	2.97. Улс орны эдийн засгийн аюулгүй байдал, тогтвортой хөгжлийн үндэс болсон суурь салбарын тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор ашиглалтад байгаа цахилгаан станцуудын хүчин чадлыг өргөтгөх, шинэчлэх ажлыг хэрэгжүүлнэ. /Чойбалсангийн ДЦС, Улаанбаатарын Гуравдугаар ДЦС/	1	Дарханы ДЦС-ыг 35 МВт-аар өргөтгөх	2016-2018	Гадаад зээл	27,000.0	Ашиглалтад орох	27,000.0	-	-	-	-	3А	"Дарханы ДЦС" ТӨХК	Мэргэжлийн байгууллагууд
95	2.102. Аймгийн төвүүд болон томоохон хот, суурин газарт дулааны станц, шугам сүлжээг шинээр барих, өргөтгөх, эрчим хүчээр бүрэн хангах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2	Дарханы дулаан хангамжийн системд шинэчлэлийн төсөл хэрэгжүүлэх	2018-2020	Гадаад зээл	20,000.0	-	Санхүүжилтийн гэрээ байгуулагдах	Барилга угсралтын ажил эхлэх	5,000.0	Барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл 50 хувиас доошгүй байх	5,000.0	3А	"ДДС" ТӨХК	"Дарханы ДЦС" ТӨХК
96		5	Хот суурин газрын 0.4 кВ-ын цахилгаан түгээх сүлжээг шинэчлэх ажлыг үргэлжлүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх	Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх	Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх		Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх		3А	"ДСЦС" ХК	Мэргэжлийн байгууллагууд

97		2	Сумдад уламжлалт болон нарны халаалтын систем хосолсон бага оврын халаалтын эх үүсвэр, дулааны түгээх сүлжээ барих ажлыг санаачлан хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, орон нутгийн төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх		Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх		Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх		Батлагдсан төсвийн хүрээнд ажил хийгдэх		3А		Мэргэжлийн байгууллагууд, Сумын ЗДТГ-ууд
98		3	Сумын төвийн шинэчлэл төслийг 16 суманд хэрэгжүүлж дуусгах	2016-2020	Улсын төсөв		Сумын төвийн шинэчлэл төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх		Сумын төвийн шинэчлэл төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх		Сумын төвийн шинэчлэл төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх		Төсөл хэрэгжиж дуусах		ТЗУХ	ТЗУХ	ХОХБТХ
99	2.104. Эрчим хүчний хэмнэлт, үр ашгийг дээшлүүлэх, алдагдлыг бууруулах, инновацын түвшний шинэ техник технологи нэвтрүүлэх чиглэлээр тодорхой арга хэмжээ, төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	5	Дархан, Эрдэнэтийн ДЦС-уудын зуух, хяналт удирдлагын системийг шинэчлэх төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Гадаад зээл	72,000.0	Зээлийн хэлэлцээрийг байгуулах	15,00	Тоног төхөөрөмж нийлүүлэгдэх	35,00	Тоног төхөөрөмж суурилуулагдаж, ашиглалтад орох	22,000	-		3А	"ДДЦС" ТӨХК	Мэргэжлийн байгууллагууд
Тэргүүлэх зорилт №2.6. Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжсэн, нийгмийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн, аюулгүй, ая тухтай үйлчилгээ үзүүлэх зам, тээвэр, ложистикийн сүлжээг өргөжүүлэн хөгжүүлнэ.																	

100	2.118. Эрэлтэд нийцсэн, байгаа ээлтэй ухаалаг нэвтрүүлнэ.	Эрэлтэд хүрээлэн орчинд тээврийн систем	2	Аюулгүй, найдвартай, их багтаамжийн нийтийн тээврийг хөгжүүлэн 400-аас доошгүй автобусаар парк шинэчлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	100 автобус авах	100 автобус авах	100 автобус авах	100 автобус авах									ХОХБТХ	ААНэгжүүд
-----	---	---	---	---	-----------	-------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--------	-----------

ГУРАВ. НИЙГМИЙН БОДЛОГО

Тэргүүлэх зорилт №3.1. Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлогыг боловсруулж, хүн амыг аливаа өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, оношлох, эмчилгээ үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх эдийн засгийн тооцооллыг бий болгож, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлнэ. Хүн амыг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх мэдлэг, дадал, хандлагад төлөвшүүлж нийгмийн эрүүл мэндэд чиглэсэн тусламж үйлчилгээг эрс сайжруулах, Халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний бодлого төлөвлөлтөд урт болон дунд хугацааны хөтөлбөр боловсруулж, чанар хүртээмжийг дээшлүүлнэ. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хөгжлийг хангаж, нийгмийн хамгааллыг сайжруулна. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанартай уялдсан эрүүл мэндийн санхүүжилтийн тогтолцоог боловсронгуй болгоно.

101	3.1.1. Орчны эрүүл мэнд үндэсний хөтөлбөр боловсруулж, нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлж, салбар дундын хамтын ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлнэ.	Ундны усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөг боловсруулж, улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэх	2		2017-2020	-	-	21 аймгийн усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөг боловсруулж дуусах, 8 жижиг суурин газарт /сум, дүүрэг, ЭМБ, сургууль, цэцэрлэг/ усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөг шинээр боловсруулах	-	УСУГ, Дорноговь аймгийн хангагч байгууллагад усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөний хөндлөнгийн аудит хийлгэх, шинээр 8 жижиг суурин газарт усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөг боловсруулах		5 аймгийн хангагч байгууллагад усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөний хөндлөнгийн аудит хийх	Шинээр 3 аймаг, 3 жижиг суурин газрын хангагч байгууллагад усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөний хөндлөнгийн хяналт хийх, шинээр 8 жижиг суурин газрын хангагч байгууллагад усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөг боловсруулах							ХОХБТХ	БОАЖЯ	Сумын ЭДТГ-ууд, МХГ
-----	--	--	---	--	-----------	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------	-------	---------------------

102	3.1.2. Иргэн бүрийг жилд нэг удаа эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлгийн үзлэгт үнэ төлбөргүй хамруулах, алслагдсан орон нутагт явуулын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.	4	Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийг эрүүл мэндийн явуулын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглогдсон автомашинаар үе шаттайгаар хангах	2018-2020	Улсын төсөв		Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, хуваарь батлагдах	-	Бүсийн хэмжээний үйлчилгээтэй 2 нэгдсэн эмнэлгийг явуулын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглогдсон автомашинаар хангах		Бүсийн хэмжээний үйлчилгээтэй 2 нэгдсэн эмнэлгийг явуулын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглогдсон автомашинаар хангах		Бүсийн хэмжээний үйлчилгээтэй 2 нэгдсэн эмнэлгийг явуулын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглогдсон автомашинаар хангах		НБХ	ЭМГ	Нэгдсэн эмнэлэг
103	3.1.3. Элэгний хорт хавдар, хатуурлын нас баралтыг эрс бууруулах, элэгний С вирусын голомтыг 2020 он гэхэд устгаж, халдварт тархалтыг таслан зогсоох, “Элэг бүтэн Монгол” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	3	Элэгний вирусын халдвар, элэгний хатуурлыг оношлох багаж, хэрэгслээр аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийг үе шаттайгаар хангах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	-	-	Оношилгоо, шинжилгээний багаж, тоног төхөөрөмжийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, хуваарь батлагдах		Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн 50 хувийг хангах		Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн 75 хувийг хангах		НБХ	ЭМГ	Мэргэжлийн байгууллагууд, ТББ-ууд, ААНБ-ууд	
104		2	Төсөв дэх нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зарлагын эдийн засгийн шинэ ангиллыг төсөвт тусгаж, санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх, Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийг үндэсний хэмжээнд бэхжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Эрх зүйн орчин бүрдэх	-	Аймаг, дүүргийн ЭМГ-уудын 30 хувьд нь Нийгмийн эрүүл мэндийн төв байгуулагдах		Аймаг, дүүргийн ЭМГ-уудын 60 хувьд нь Нийгмийн эрүүл мэндийн төв байгуулагдах		Аймаг, дүүргийн ЭМГ-уудын 90 хувьд нь Нийгмийн эрүүл мэндийн төв байгуулагдах		НБХ	ЭМГ		

105	3.1.4. Эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийг үе шаттайгаар 2 дахин нэмэгдүүлнэ.	3 ХДХВ-ын халдвар, сүрьеэ, хөх, умайн хүзүү, элэгний хатуурал, хорт хавдар, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэх зэрэг өвчнийг эрт илрүүлэх үйл ажиллагааны зардлыг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэх арга хэмжээ авах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Санхүүжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	-	Аймаг, дүүргийн төсөвт нийт шаардагдах хөрөнгийн 50 хувь суух	Аймаг, дүүргийн төсөвт нийт шаардагдах хөрөнгийн 80 хувь суух	Аймаг, дүүргийн төсөвт нийт шаардагдах хөрөнгө бүрэн суух	НБХ	ЭМГ	
106		7 Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх, хянах үйл ажиллагааны санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх	2018-2020	Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдэх	-	Санхүүжилтийг 40 хувиар нэмэгдүүлэх	Санхүүжилтийг 60 хувиар нэмэгдүүлэх	Санхүүжилтийг 2 дахин нэмэгдүүлэх	НБХ	ЭМГ	МХГ
107	3.1.6. Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах үндэсний хөтөлбөр хэрэгжүүлж, хүний дархлал хомсдлын дархлалын	3 Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд сүрьеэгийн оношилгооны чадавхийг нэмэгдүүлж, дижитал рентген аппарат, оношлуураар үе шаттайгаар хангах	2018-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, хуваарь батлагдах	-	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн 20-иос доошгүй хувьд хангах	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн 40-өөс доошгүй хувьд хангах	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн 60-аас доошгүй хувьд хангах	НБХ	ЭМГ	Нэгдсэн эмнэлэг

108	олдмол хомсдол, сүрьеэ, замаар дамжих халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх цогц арга хэмжээг авна.	4	Олон эмийн дасалтай сүрьеэгийн эмчилгээний зардлыг улсын болон орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдэж, үйл ажиллагаа эхлэх	-	Улсын болон орон нутгийн төсөвт 0.5 хувиар нэмэгдүүлэх	Улсын болон орон нутгийн төсөвт 1.0 хувиар нэмэгдүүлэх	Улсын болон орон нутгийн төсөвт 2.0 хувиар нэмэгдүүлэх		НБХ	ЭМГ	
109		1	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, амаржих газрын нярай, хүүхдийн тусламж, үйлчилгээний чадавхийг нэмэгдүүлж, оношлогоо, эмчилгээний багаж, хэрэгслээр хангах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Нярай, хүүхдэд зонхилон тохиолдох өвчний оношилгоо, эмчилгээний багаж, хэрэгслээр эрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн 25 хувь нь хангагдах	-	Нярай, хүүхдэд зонхилон тохиолдох өвчний оношилгоо, эмчилгээний багаж, хэрэгслээр эрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн 50 хувь нь хангагдах	Нярай, хүүхдэд зонхилон тохиолдох өвчний оношилгоо, эмчилгээний багаж, хэрэгслээр эрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн 75 хувь нь хангагдах	Нярай, хүүхдэд зонхилон тохиолдох өвчний оношилгоо, эмчилгээний багаж, хэрэгслээр эрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвүүд бүрэн хангагдах		НБХ	ЭМГ	Сумын болон өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд
110	3.1.8. Хүүхдэд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ, оношилгоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмжийг сайжруулахад эхний ээлжинд анхаарна.	2	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөр үзүүлэх 0-1 насны хүүхдийн гэрийн эргэлт, идэвхитэй хяналтын чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн 0-1 насны хүүхдийн гэрийн эргэлт, идэвхитэй хяналтын журмыг шинэчлэх		Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв шинэчилсэн журмын дагуу 0-1 насны хүүхдийн гэрийн эргэлтийг нийт, эрх, сумын төвийн эмнэлгүүдийн 75 хүртэлх хувьд хийдэг болох	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв шинэчилсэн журмын дагуу 0-1 насны хүүхдийн гэрийн эргэлтийг бүрэн хийдэг болох	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн 0-1 насны хүүхдийн гэрийн эргэлтийн үр дүнг хянаж, тооцох		НБХ	ЭМГ	Сумын болон өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд

111		4	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт эсэн мэнд амаржихуйн сургалтын нэгж байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг төрөлтөд бэлтгэх сургалтын нэгж байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах	-	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлийн 25 хувьд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг төрөлтөд бэлтгэх сургалтын нэгж байгуулах		Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлийн 50 хувьд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг төрөлтөд бэлтгэх сургалтын нэгж байгуулах		Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлийн 90 хувьд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг төрөлтөд бэлтгэх сургалтын нэгж байгуулах		НБХ	ЭМГ	Нэгдсэн эмнэлэг
112		5	"Эх, хүүхдэд ээлтэй эмнэлэг" болох хөдөлгөөнийг эрчимжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Эх, хүүхдэд ээлтэй эмнэлэг шалгаруулах болзол, магадлан итгэмжлэлийн үзүүлэлтүүд бэлэн болох	-	Магадлан итгэмжлэгдсэн эмнэлгийн тоо нэмэгдэх		Болзол хангасан эмнэлгийн тоо 2016 онтой харьцуулахад 10 хувиар өсөх		Болзол хангасан эмнэлгийн тоо 2016 онтой харьцуулахад 10 хувиар өсөх		НБХ	ЭМГ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд
113	3.1.10. Анхан болон лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээний чанарыг эрс сайжруулж, нэгдсэн эмнэлгүүдийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, төрөх, хүүхэд, гэмтэл, мэс заслын тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлж	6	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлгийн яаралтай тусламжийн чадавхийг сайжруулах	2017-2020	Улсын төсөв		-	-	Нийт тоног төхөөрөмжийн 10 хувийг хангах, хүний нөөцийн 30 хувийг сургах		Нийт тоног төхөөрөмжийн 20 хувийг хангах, хүний нөөцийн 60 хувийг сургах		Нийт тоног төхөөрөмжийн 30 хувийг хангах, хүний нөөцийн 90 хувийг сургах		НБХ	ЭМГ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд
114		7	Харвалт, шигдээсийн нэгжийг төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв		Харвалт, шигдээсийн нэгж байгуулагдаж, өвчлөл эндэгдэл буурах	-	Нэгжийг УНТЭ, УХТЭ-т байгуулах		Харвалт, шигдээсийн нэгжийг 1-2 БОЭТ-д байгуулж эхлэх		Нэгжийг 3 БҮОЭТ-д байгуулах		НБХ	ЭМГ	Нэгдсэн эмнэлэг

115	Эрх зүйн чирэгдлийг бууруулна.	8	Эмгэг судлалын тусламж, үйлчилгээг үндэсний хэмжээнд бэхжүүлж, хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдэх	-	Нийт тоног төхөөрөмжийн 10 хувийг хангах, хүний нөөцийн 30 хувийг сургах	Нийт тоног төхөөрөмжийн 20 хувийг хангах, хүний нөөцийн 60 хувийг сургах	Нийт тоног төхөөрөмжийн 30 хувийг хангах, хүний нөөцийн 90 хувийг сургах		НБХ	ЭМГ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд
116	3.1.18. Хөдөөгийн суманд ажиллахаар очсон эмч, мэргэжилтнүүдийг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах үүднээс хөнгөлөлттэй нөхцөлтэй байр орон сууцаар хангах асуудлыг дэмжинэ.	1	Орон нутагт, ялангуяа сумдын эрүүл мэндийн төвийн эмчийг тогтвор суурьшилтай ажиллаж амьдрахад нутгийн засаг захиргааны байгууллагаас дэмжлэг үзүүлэх, орон байраар хангах	2017-2020	-	Орон нутгийн эмчийн орон сууцны хангалтын талаарх судалгаа хийж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө гаргах	-	Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллага, ЭМБ-уудтай хамтарч эмчийг орон сууцаар хангах хөрөнгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Орон нутгийн засаг захиргааны дэмжлэгээр баригдсан эмчийн байр, орон сууцны тоо нэмэгдэх	Орон нутгийн ЭМБ, сумын эрүүл мэндийн төвийн эмчийн хангамж нэмэгдэх		НБХ	ЭМГ	Сумын ЗДТГ-ууд
117	3.1.20. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг мэргэжил, боловсролоо тасралтгүй дээшлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх, дэмжлэгт сайжруулах нийгмийн хамгааллын хөтөлбөр	2	Орон нутагт ажиллаж байгаа эрүүл мэндийн ажилтанд олгох урамшууллын төрөл, хэмжээ, хамрах хүрээг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Орон нутгийн эрүүл мэндийн ажилтанд олгох урамшууллын төрөл, хэмжээг боловсруулж, батлуулах	-	Орон нутгийн эрүүл мэндийн ажилтанд олгох урамшууллын төрлийг нэвтрүүлж эхлэх	Орон нутгийн эрүүл мэндийн ажилтанд олгох урамшууллын төрөл, хэмжээ, хамрах хүрээг өргөжүүлэх	Орон нутгийн эрүүл мэндийн ажилтны урамшууллын төрөл, хэмжээ, хамрах хүрээ нэмэгдэж, тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөл сайжрах		НБХ	ЭМГ	Сумын ЗДТГ-ууд

118	3.1.21. Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн эмнэлэг болон аймаг, дүүрэг бүрээс эмч, сувилагч, мэргэжилтнийг өндөр хөгжилтэй улс оронд сурган, дадлагажуулахын зэрэгцээ өндөр ур чадвартай, мэргэжлийн эмч, мэргэжилтний багийг урилгаар ажиллуулж, тэдний туршлагаас суралцана.	1	Аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллага, үндэсний лавлагаа төвүүдээс тусламж, үйлчилгээний нэн хэрэгцээтэй чиглэлээр гадаадын өндөр хөгжилтэй улс, оронд сургах эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний тоог нэмэгдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Төгсөлтийн дараах гадаад сургалтын тэргүүлэх чиглэлийг шинэчлэн баталж, 78 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг сургах	Төгсөлтийн дараах гадаад сургалтын тэргүүлэх чиглэлийн дагуу 225 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг сургах	Төгсөлтийн дараах гадаад сургалтын тэргүүлэх чиглэлийн дагуу 225 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг сургах	Төгсөлтийн дараах гадаад сургалтын тэргүүлэх чиглэлийн дагуу 225 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг сургах		НБХ	ЭМГ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд
Тэргүүлэх зорилт №3.2.1. Боловсролын үйлчилгээг тэгш, хүртээмжтэй, амьдралд нийцтэй болгоно. Хот суурин газарт хүүхэд бүр цэцэрлэгт суралцах боломжтой болж, сурагчид гэр сургуулийнхаа хооронд нийтийн тээвэрт үнэгүй зорчиж, сургууль 3 ээлжгүй болно. Хөдөөд малчны хүүхэд 6-8 насандаа сонголттойгоор суралцах боломжтой болж, дотуур байрны орчин нөхцөлийг сайжруулна. Сургуулийг хүн хөгжлийн төв болгоно. Сургууль хүүхдэд мэдлэг, боловсрол, чадвар олгодог төдийгүй эрүүл чийрэг, эерэг зан суртахуун, хүмүүжил, төлөвшилтэй, амьдрах ухаантай, эх оронч, үндэсний бахархалтай хүн болоход нь тусалдаг болно. Бүх шатны боловсролын үйлчилгээний чанар, үр дүнг үнэлэх боломжтой болгож стандартад суурилсан боловсролын тогтолцоог бүрдүүлнэ. Их, дээд сургууль, коллежийн оюутны суралцах эрхийн баталгааг хангаж, өрхийн боловсролын зардлыг бууруулж, дээд боловсролын сургалтын чанарыг дэмжинэ. Оюутанд үндэсний тэтгэлгийг үргэлжлүүлэн олгоно. Оюутан сургалтын төлбөрийн дарамтгүй, эрүүл мэндийн үйлчилгээтэй, суралцах хугацаандаа цагийн ажил эрхлэх, дотуур байранд амьдрах боломжтой болно. Төрийн өмчийн их, дээд сургуулийн бие даасан байдлыг хангаж, дээд боловсролд хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээнд баримжаалсан мэргэжилтэн бэлтгэх, стандартад суурилсан чанарын хяналтын бодлого, төлөвлөлтийг нэвтрүүлж, судалгаанд суурилсан их сургуулийг хөгжүүлнэ. Бүх шатны боловсрол, сургалтын байгууллагад нийгэм, сэтгэл зүй, дэд бүтцийн эрүүл, аюулгүй, ээлтэй орчин, нийгмийн үйлчилгээг бий болгоно.													
119	3.2.1. Малчны хүүхдийг 6-8 насны сонголттойгоор сургуульд элсэн суралцах боломжийг бүрдүүлнэ.	1	Ерөнхий боловсролын сургуульд 6 настай хүүхдээ элсүүлэх малчин эцэг эхийн хүсэлтийг шийдвэрлэх эрх зүйн зохицуулалт бий болгож, хэрэгжүүлэх	2016-2017	-	Малчны хүүхдийн 6-8 насны сонголттойгоор сургуульд элсүүлэх зохицуулалт тодорхой болох	-	-	-		НБХ	БСУГ	Сумын ЗДТГ-ууд

120	3.2.2. “Хүүхэд бүр цэцэрлэгт” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж хот суурин газарт хүүхэд бүр цэцэрлэгт хамрагдах боломжийг бий болгоно.	1	Цэцэрлэг барих төр, орон нутгийн болон олон улсын тусламжийн хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл		СӨБ-д хамрагдаагүй хүүхдийн тоо 7 хувиар буурах		СӨБ-д хамрагдаагүй хүүхдийн тоо 29 хувиар буурах		СӨБ-д хамрагдаагүй хүүхдийн тоо 26 хувиар буурах		-		НБХ	БСУГ	Сумын ЗДТГ-ууд
121		2	Хөдөө орон нутагт малчдын хүүхдэд зориулсан гэр цэцэрлэгийн тоог өсгөх, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад тусламж		Жилд 50 гэр цэцэрлэг нийлүүлэх, малчны нийт 1000 хүүхдийг хамруулах		Жилд 50 гэр цэцэрлэг нийлүүлэх, малчны нийт 1000 хүүхдийг хамруулах		Жилд 50 гэр цэцэрлэг нийлүүлэх, малчны нийт 1000 хүүхдийг хамруулах		Жилд 50 гэр цэцэрлэг нийлүүлэх, малчны нийт 1000 хүүхдийг хамруулах		НБХ	БСУГ	Сумын ЗДТГ-ууд
122	3.2.3. Анги дүүргэлт хэт өндөртэй сувицны	1	Сургууль, цэцэрлэгийн эрэлт, хэрэгцээ өндөр байгаа хот сууринд хөрөнгө оруулалтыг төвлөрүүлж, сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр, спорт заалны барилга шинээр барих, өргөтгөх, засварлах дунд хугацааны төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл		3 ээлжийг 40 хувиар бууруулах		3 ээлжийг 30 хувиар бууруулах		3 ээлжийг 26 хувиар бууруулах		3 ээлжийг 100 хувиар бууруулах		НБХ	БСУГ	Сумын ЗДТГ-ууд

123	Сургууль, цэцэрлэгийн ачааллыг бууруулж, 3 ээлжтэй сургуулийг 2 ээлжид шилжүүлнэ.	2	Улаанбаатар хот, аймгийн төвд шинээр барих орон сууцны хороолол, хотхоны зураг төсөл, ерөнхий төлөвлөгөөнд цэцэрлэг, сургуулийг заавал тусгаж төлөвлөх чиглэлээр холбогдох норм, дүрэмд өөрчлөлт оруулж, тусгасан нөхцөлд газрын зөвшөөрлийг шийдвэрлэж байх зохицуулалтыг бий болгох	2017-2020	-	Эрх зүйн зохицуулалт бий болгож мөрдүүлэх	-	-	-	-	-	НБХ	БСУГ	Сумын ЭДТГ-ууд
124	3.2.4. Нийтийн тээврийн үйлчилгээ нэвтэрсэн хот, суурин газрын ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчид гэр, сургуулийнхаа хооронд нийтийн тээвэр үнэгүй	1	Хууль тогтоомжид холбогдох өөрчлөлтийг оруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2016-2017	Улсын төсөв	10000 сурагч нийтийн тээврээр үнэгүй зорчих	10000 сурагч нийтийн тээврээр үнэгүй зорчих	10000 сурагч нийтийн тээврээр үнэгүй зорчих	10000 сурагч нийтийн тээврээр үнэгүй зорчих			ХОХБТХ	НБХ, БСУГ	ААНБ-ууд
125	3.2.5. “Байгууллагын цэцэрлэг”-ийн хууль, эрх зүйн орчинг бүрдүүлж, татварын бодлогоор дэмжинэ.	1	Байгууллагын цэцэрлэг байгуулах талаар холбогдох хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах	2016-2017	-	Байгууллагын цэцэрлэгийн эрх зүйн үндэс бий болох	-	-	-	-	-	НБХ	БСУГ	-

126	3.2.6. Сурагчид дотуур байрандаа эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг сайжруулж, бага ангийн 6-8 настай хүүхдэд зориулсан асаргаа, халамж, хөгжлийн үйлчилгээтэй болгоно.	2	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлын судалгааг гаргаж, дотуур байрыг халуун ус, угаалгын үйлчилгээ, номын сан, чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх хүүхэд хөгжлийн танхим, тоглоомын өрөөтэй болгох	2016-2018	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлыг сайжруулах	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлыг сайжруулах	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлыг сайжруулах	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлыг сайжруулах				НБХ	БСУГ	Сумын ЗДТГ
127	3.2.7. Цэцэрлэг, сургуулийн орчин гэрэлтүүлэг, гарц, гэрлэн дохио, камер, автомашины хурд сааруулагчтай болгоно.	2	Судалгаанд үндэслэн сургуулийн аюулгүй орчныг бүрдүүлэх дунд хугацааны төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлэх	2016-2017	-	Жилд 20 сургуульд замын хөдөлгөөний болон ахуйн осол, бэртэл буурах нөхцөл бүрдэх	Жилд 20 сургуульд замын хөдөлгөөний болон ахуйн осол, бэртэл буурах нөхцөл бүрдэх	Жилд 20 сургуульд замын хөдөлгөөний болон ахуйн осол, бэртэл буурах нөхцөл бүрдэх	Жилд 20 сургуульд замын хөдөлгөөний болон ахуйн осол, бэртэл буурах нөхцөл бүрдэх				НБХ	БСУГ	Замын цагдаагийн газар
Тэргүүлэх зорилт №3.2.3. Соёл урлагийн салбарын хууль эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгож соёл урлагийг хөгжүүлэх бодлого, санхүүжилт, удирдлага зохион байгуулалтын шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ. Үндэсний болон сонгодог урлаг, нүүдлийн соёл иргэншлийг төрийн ивээлд байлгаж, бүх нийтийн соёл урлагийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж, соёл урлагийн аялал жуулчлал, гадаадад монголын үндэсний соёл урлагийг сурталчлах үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгож, монгол контентийг хөгжүүлнэ. Нийтийн биеийн тамирын нийгмийн орчин, үйлчилгээг боловсронгуй болгох, үндэсний спортын өв соёлыг хөгжүүлэх, өвлөн уламжлах, спортын эрдэм шинжилгээ, спортын анагаах ухааныг хөгжүүлэх, тамирчдын бэлтгэл сургуулилт хийх таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, спортыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, тэмцээн, наадмын тогтолцоог боловсронгуй болгох, тамирчин дасгалжуулагчдын нийгмийн хамгааллыг сайжруулах бодлого, эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгож, биеийн тамир, спортын дэд бүтцийг сайжруулан нийтийн биеийн тамир, спортын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.															
128	3.2.42. Соёлын тухай хуулийг шинэчлэн	1	Соёлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж, батлуулах	2017	-	Хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	Холбогдох дүрэм, журмыг боловсруулж, шинэчлэх	Хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	Хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах				НБХ	БСУГ	Мэргэлийн байгууллагууд

129	хуулийн шинэчлэл баталж, киноны тухай, музейн тухай хуулийг боловсронгуй болгон хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2	Музейн тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	2018	-	-	-	-	Хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	Холбогдох дүрэм, журмыг боловсруулж, шинэчлэх	Хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	НБХ	БСУГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
130		3	Киноны тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	2017	-	-	Хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	-	Холбогдох дүрэм, журмыг боловсруулж, шинэчлэх	Хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	Хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	НБХ	БСУГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
131	3.2.48. Музейн хадгалалт, хамгаалалтын шаардлагыг олон улсын стандартад хүргэж, хэрэгжилтийг хангана.	2	Улсын болон орон нутгийн 10 музейг стандартын шаардлага хангасан сан хөмрөгтэй болгох	2019-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		-	-	Улс, орон нутгийн 5 музейг стандартын шаардлага хангасан сан хөмрөгтэй болгох	Улс, орон нутгийн 5 музейг стандартын шаардлага хангасан сан хөмрөгтэй болгох	Улс, орон нутгийн 5 музейг стандартын шаардлага хангасан сан хөмрөгтэй болгох	НБХ	БСУГ	Аймгийн Музей
132	3.2.49. Хөдөө орон нутагт хэрэгцээ, шаардлага, үйлчилгээний чанар, үр дүнтэй уялдуулан соёл урлагийн барилга байгууламжийг барих ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.	4	Зарим дүүргийн ордон, сумын соёлын төвийн барилгыг шинээр барьж ашиглалтад оруулах	2018-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		-	-	5 соёлын төвийн барилга ашиглалтад орох	3 соёлын ордон ашиглалтад орох	10 соёлын төвийн барилга ашиглалтад орох	НБХ	БСУГ	Сумдын ЗДТГ-ууд
133		5	Урлагийн шилдэг уран бүтээл, номын сан, музейн зөөврийн үйлчилгээг алслагдсан аймаг, сум, дүүргийн хүн амд хүргэж үйлчлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Иргэдэд соёл, урлагийн үйлчилгээ хүргэх			Иргэдэд соёл, урлагийн үйлчилгээ хүргэх	Иргэдэд соёл, урлагийн үйлчилгээ хүргэх	Иргэдэд соёл, урлагийн үйлчилгээ хүргэх	НБХ	БСУГ	Музей, ХНО, Төв номын сан

134	3.2.54. Спортын эрдэм шинжилгээ, спортын анагаах ухааныг хөгжүүлэх, тамирчдын бэлтгэл сургуулилт хийх таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	4	Үндэсний шигшээ багийн /өсвөр, оюутан, залуучууд, насанд хүрэгчид/ үйл ажиллагааг нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулж, сургалт-дасгалжуулалтын уялдааг хангах	2017-2019	Улсын төсөв		Үндэсний шигшээ багийн залгамж халааг бэлтгэх тогтолцоо бүрэлдэх		Үндэсний шигшээ багийн дасгалжуулалтын уялдааг хангах зохицуулалт хэрэгжих		Үндэсний шигшээ багийн дасгалжуулалтын уялдааг сайжрах		Үндэсний шигшээ багийн дасгалжуулалтын уялдааг сайжрах		НБХ	БТСГ	Мэргэжлийн холбоод
135		5	Спортын салбарын мэдээллийн технологийн сан байгуулах	2017-2019	-		Мэдээллийн программ хангамжийг боловсруулах ажлыг эхлүүлэх	-	Биеийн тамир, спортын салбарын мэдээллийн цахим сан байгуулах		Цахим сангийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх		Цахим сангийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх		НБХ	БТСГ	Мэргэжлийн холбоод
136	3.2.56. Нийтийн биеийн тамир, иог, бясалгал, зохистой хөдөлгөөн /фитнес/-ээр хичээллэх, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас урамшуулна.	2	Хүн амын бие бялдрын хөгжил чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорилын үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, үзүүлэлтийг сайжруулах	2017-2020	Улсын төсөв		Хүн амын бие бялдрын хөгжил чийрэгжилтийн түвшин тогтоох үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, хамрагдалтыг урьд оноос 3 хувиар, сорилын үзүүлэлтийн түвшинг 0.5 хувиар нэмэгдүүлэх		Бие бялдрын хөгжил чийрэгжилтийн түвшин тогтоох үйл ажиллагаанд хамрагдалтыг урьд оноос 5 хувиар, сорилын үзүүлэлтийн түвшинг 0.7 хувиар нэмэгдүүлэх		Бие бялдрын хөгжил чийрэгжилтийн түвшин тогтоох үйл ажиллагаанд хамрагдалтыг урьд оноос 6 хувиар, сорилын үзүүлэлтийн түвшинг 0.9 хувиар нэмэгдүүлэх		Бие бялдрын хөгжил чийрэгжилтийн түвшин тогтоох үйл ажиллагаанд хамрагдалтыг урьд оноос 7 хувиар, сорилын үзүүлэлтийн түвшинг 1.0 хувиар нэмэгдүүлэх		НБХ	БТСГ	Мэргэжлийн холбоод
Тэргүүлэх зорилт №3.3. Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцсэн ур чадвар, мэргэшилтэй ажилтны тоог нэмэгдүүлэх замаар хүн амын орлогыг дээшлүүлэн дундаж давхаргын хүрээг нэмэгдүүлж, иргэдийн нийгмийн хамгааллыг сайжруулна.																	

137	3.3.3. Хүн амын төвлөрлийг сааруулж, бүсчилсэн хөгжлийг дэмжихэд чиглэсэн хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлого хэрэгжүүлж, орон нутгийн санаачилгыг дэмжинэ.	1	Орон нутгийн онцлогийг тусган боловсруулсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр, төслийг нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх	2016-2020	Орон нутгийн төсөв, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан	Орон нутгийн байгууллагуудыг татан оролцуулж, саналыг тусгах		Хөтөлбөр, арга хэмжээ хэрэгжих		Сумдуудад хөдөлмөр эрхлэлт нэмэгдэх		Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагын хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлоготой уялдан ажлын байр нэмэгдэх		НБХ	ХХҮГ	ХЭДАСЗөвлөл
138	3.3.12. Хүүхдийн мөнгийг хүүхэд бүрд олгоно.	1	Хүүхдийн мөнгийг олгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, шаардлагатай хөрөнгийг жил бүрийн төсөвт тусган хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	Хүүхдийн мөнгийг нийт хүүхдийн 60 хувьд бэлэн мөнгөөр олгох, нөхөн авах хүүхдийн судалгааг хийх		Хүүхдийн мөнгийг нийт хүүхдийн 60 хувьд бэлэн мөнгөөр олгох, нөхөн авах хүүхдийн судалгааг хийх		Хүүхдийн мөнгийг бүх хүүхдэд олгох, 2016, 2017 онд аваагүй хүүхдийн мөнгийг нөхөн олгох		Хүүхдийн мөнгийг бүх хүүхдэд олгох		НБХ	ХХҮГ	Сумын ЗДТГ-ууд
139	3.3.22. “Төрөөс ахмадын талаар баримтлах бодлого” гаргаж, “Ач санах” хуулийг батлуулж, азай буурлуудад “Насны хишиг” тэтгэвэр олгох эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.	1	Төрөөс ахмадын талаар баримтлах бодлогыг баталж, хэрэгжүүлэх	2016-2020	-	Бодлого батлагдаж, хэрэгжиж эхлэх	-	Бодлого батлагдаж, хэрэгжиж эхлэх		Ахмадуудад төрийн бодлого, арга хэмжээ хүрэх		Ахмадуудад төрийн бодлого, арга хэмжээ хүрэх		НБХ	Ахмадын холбоо	Сумын ЗДТГ-ууд
140	“Насны хишиг” тэтгэвэр олгох эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.	2	Ач санах тухай хуулийн төслийг батлуулж, хэрэгжүүлэх	2017-2018	Улсын төсөв	Хуулийн төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлэх, батлуулах		Хуулийг хэрэгжүүлж эхлэх		Хуулийг хэрэгжүүлэх		Хуулийг хэрэгжүүлэх		НБХ	-	Сумын ЗДТГ-ууд

141	3.3.26. Ахмад настны асаргаа үйлчилгээ, сэргээн засах болон сувилахуйн үйлчилгээг өргөжүүлж, хувийн хэвшлийн асрамжийн газар байгуулахыг дэмжинэ.	3	Сэргээн засах төв, сувилахуйн төв, сувилал, хөнгөвчлөх асаргаа сувилгааны төв байгуулах	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	15,000.0	Эрх зүйн орчин бүрдэх	-	10 аймаг, 2 дүүрэгт хувийн хэвшлийн настны сэргээн засахын болон сувилахуйн дагнасан үйлчилгээний төв байгуулах	Настны сэргээн засахын болон сувилахуйн дагнасан үйлчилгээний төв 2 аймаг, 1 дүүрэгт нэмж байгуулах	Настны сэргээн засахын болон сувилахуйн дагнасан үйлчилгээний төв 2 аймаг, 1 дүүрэгт нэмж байгуулах		НБХ	ХХҮГ	ЭМГ
142	3.3.28. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн амьдралд хэвийн оролцох боломжийг бүрдүүлэх бодлого баримтална.	2	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн дэд бүтцийн байгууламжид саадгүй хүрэх нөхцөлийг хангах талаар хот, суурины хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, барилгажилтын зураг төсөл, барилга байгууламжийн зураг төсөлд тусгуулан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	2017-2020	-	-	Хэрэгжилтийг зохион байгуулах	-	Хэрэгжилтийг зохион байгуулах	Хэрэгжилтийг зохион байгуулах	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн дэд бүтцийн байгууламжид саадгүй хүрэх нөхцөл бүрдэх		ХОХБТХ	ГХБХБГ	ХХҮГ, ТББ-ууд, ААНБ-ууд
143	3.3.28. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн амьдралд хэвийн оролцох боломжийг бүрдүүлэх бодлого баримтална.	5	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх, оролцоо, хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг баталж хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв		Үндэсний хөтөлбөр батлагдаж, хэрэгжүүлж эхлэн, олон нийтэд сурталчлах	-	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт 50 хувьд хүрэх	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт 70 хувьд хүрэх	Үндэсний хөтөлбөр бүрэн хэрэгжиж дуусах		НБХ	ХХҮГ	ТББ-ууд

144		6	Зарим аймагт Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, иргэдийн хөгжлийн төвийг байгуулах /Дорнод, Дархан-Уул, Хөвсгөл, Ховд, Архангай, Дундговь/	2017-2020	Гадаад эх үүсвэр		Төвийг 6 аймагт байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах		Төвийг 6 аймагт байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах		Төвүүдийн үйл ажиллагаагаа тогтмолжиж эхлэх		Тус төвөөр тухайн аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, иргэдийн 60 гаруй хувь нь үйлчилгээ авах		НБХ	ХХҮГ	
145	3.3.29. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг үеийн найзуудтайгаа хамт суралцах нөхцөлийг бүрдүүлж, шаардлагатай дэд бүтцийг сайжруулна.	1	Бүх шатны боловсролын байгууллагад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд суралцахад ээлтэй сургалтын орчныг бүрдүүлж, хүртээмжийг сайжруулахад шаардлагатай хөрөнгийг шийдвэрлүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв		Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүд энгийн сургуульд хамрагдахад шаардлагатай дэд бүтцийн санхүүжилтийг төсөвт тусгах		Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүд энгийн сургуульд хамрагдах дэд бүтэц бий болох		Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүд энгийн сургуульд хамрагдах дэд бүтэц бий болох		Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүд энгийн сургуульд хамрагдалт нэмэгдэх		НБХ	БСУГ	ХХҮГ, ТББ-ууд
146	3.3.30. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд сурах, хөгжих үйлчилгээ үзүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгж, байгууллагад дэмжлэг үзүүлнэ.	2	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл, чадварыг илрүүлэх, тодорхойлох, хүүхдийн хөгжлийн цогц хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий төв болон салбар комиссыг байгуулан, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2016-2020	Улсын төсөв		Төв болон салбар комиссын үйл ажиллагаа тогтмолжих		Төв болон салбар комиссын үйл ажиллагаа тогтмолжих		Төв болон салбар комиссын үйл ажиллагаа тогтмолжих		Төв болон салбар комиссын үйл ажиллагаа тогтмолжих		НБХ	ЭМГ	БСУГ, ХХҮГ

147	3.3.31. Өрх толгойлсон болон бага орлоготой өрхийн гишүүдэд үзүүлэх дэмжлэг, боловсрол, эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.	1	Өрх толгойлсон эх /эцэг/ болон бага орлоготой өрхийг дэмжих эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, өрхийн мэдээллийн нэгдсэн санг ашиглан тэдэнд үзүүлэх боловсрол, эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Хууль, эрх зүйн орчин бүрдэж, үйлчилгээнд хамрах хүрээ нэмэгдэх		Үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бодлого хэрэгжих		Үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бодлого хэрэгжих		Үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бодлого хэрэгжих		НБХ	ХХҮГ	ЭМГ, БСУГ
Тэргүүлэх зорилт №3.4. Монгол гэр бүлийн үнэт зүйлсийг бэхжүүлж, бат бөх хариуцлагатай гэр бүлийг дэмжин, хүүхдийн эрхийг дээдэлж, залуучуудыг хөгжих, суралцах, хөдөлмөрлөх таатай орчин нөхцөлөөр хангана.																	
148		3	Гэр бүлийн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр батлан хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв		Хөтөлбөр батлагдах	-	Хөтөлбөрийн дагуу холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлэх		Гэр бүлийн аж амьдрал, хөгжилд ахиц гарах		Дундаж амьдралтай өрхийн тоо нэмэгдэх		НБХ	ГБХЗХГ	ТББ-ууд
149	3.4.2. Гэр бүлийн үнэт зүйлсийг бэхжүүлж, хүчирхийллийг бууруулах, хүчирхийлэлд өртөгчдийг хамгаалах, гэр бүлийн гишүүдийн хариуцлагыг нэмэгдүүлэх эрх зүйн таатай орчинг бvрдvллнэ.	4	Аймаг, дүүргийн түвшинд хууль зөрчсөн болон хохирогч хүүхдэд үйлчилгээ үзүүлэх салбар дундын зохицуулалтыг хариуцсан "Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо"-г байгуулан, үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулах	2016-2020	-		Аймаг, дүүргүүдэд хороод байгуулагдаж, чадавхи бэхжих	-	Хороодын үйл ажиллагаа тогтмолжих		Хороодын үйл ажиллагаа тогтмолжих		Хороодын үйл ажиллагаа тогтмолжих		НБХ	ГБХЗХГ	Холбогдох байгууллагууд

150		5	"Хамтарсан баг"-ийн үйл ажиллагааг дэмжиж, хамгааллын тусламж шуурхай үзүүлэх түр хамгаалах байр байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв		Хамтарсан багийн ажиллах журмыг батлуулж, хэрэгжүүлж эхлэх		Хамтарсан багийн үйлчилгээ тогтмолжих		Хамтарсан багийн үйлчилгээ тогтмолжих		Хамтарсан багийн үйлчилгээ тогтмолжих		НБХ	ГБХЗХГ	Холбогдох байгууллагууд
151		1	Залуучуудын хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн төслийг батлуулан хэрэгжүүлэх	2018-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлэх	-	Хууль батлагдан, хэрэгжиж эхлэх		Хуулийн хэрэгжилт хангагдах		Хуулийн хэрэгжилт хангагдах		НБХ	ГБХЗХГ	ТББ-ууд
152	3.4.3. Залуу гэр бүл, 18 хүртэлх насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй гэр бүлийг тэргүүн ээлжид орон сууцжуулах, орон сууцны түрээсээ урьдчилгаанд шилжүүлэн тооцуулдаг арга хэмжээг үе шаттай нэвтрүүлнэ.	2	Өсвөр үе, залуучуудын хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр баталж, хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв		Хөтөлбөрийг боловсруулан, ЗГ-ын тогтоолоор батлуулах	-	Үндэсний хөтөлбөр батлагдан хэрэгжиж эхлэх		Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт хангагдах		Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт хангагдах		НБХ	ГБХЗХГ	ТББ-ууд
153		4	"Түрээсийн орон сууц хөтөлбөр"-ийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж, 20,000 айлын түрээсийн орон сууцны сан бүрдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Хөтөлбөр хэрэгжиж, түрээсийн орон сууцны сангийн бүрдүүлэлтийг 30 хувьд хүргэх		Хөтөлбөр хэрэгжиж, түрээсийн орон сууцны сангийн бүрдүүлэлтийг 60 хувьд хүргэх		Хөтөлбөр хэрэгжиж, түрээсийн орон сууцны сангийн бүрдүүлэлтийг 100 хувьд хүргэх		20,000 айлын түрээсийн орон сууцны сан бүрдэх		ХОХБТХ	"ТОСК" ТӨҮГ	-

154		1	Хүүхдийн хөгжил хамгааллын үндэсний хөтөлбөр батлан хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Хөтөлбөрийг боловсуулж, батлуулах	-	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхлэх	Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын асуудлаар салбар дундын зохицуулалт сайжрах	Хөтөлбөрт үнэлгээ хийгдэх		НБХ	ГБХЗХГ	Холбогдох байгууллагууд
155	3.4.4. Хүүхдийн эрх, хамгааллын асуудлыг чухалчлан үзэж "Хүүхдийн хөгжлийн ордон", "Хүүхэд хамгааллын төв"-үүдийг дэмжинэ.	2	Зарим аймаг, дүүрэгт Хүүхдийн хөгжлийн ордон, Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний төвийг үе шаттай байгуулах	2016-2020	Гадаад тусламж		1-оос доошгүй аймаг, дүүрэгт хүүхдийн хөгжлийн ордон барих		1-оос доошгүй аймаг, дүүрэгт хүүхдийн хөгжлийн ордон барих	2-оос доошгүй аймаг, дүүрэгт хүүхдийн хөгжлийн ордон барих	4-өөс доошгүй аймаг, дүүрэгт хүүхдийн хөгжлийн ордон барих		НБХ	ГБХЗХГ	Холбогдох байгууллагууд
156		3	Хүүхдийн тусламжийн утасны үйлчилгээг тасралтгүй ажиллуулах, дуудлагын дагуу хариу арга хэмжээ авах чадавхийг бэхжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Хүүхдийн тусламжийн утасны төвийг байгуулж, үйл ажиллагааг эхлүүлэх		Хүүхдийн эрхийн зөрчил буурах	Хүүхдийн эрхийн зөрчил буурах	Хүүхдийн эрхийн зөрчил буурах		НБХ	ГБХЗХГ	
157	3.4.5. Хүүхдийн хүмүүжил, төлөвшилд үндэсний өв уламжлал, урлаг соёлоор дамжуулан эерэгээр нөлөөлөх бодлого хэрэгжүүлнэ.	1	Хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд үндэсний өв, соёлыг уламжлуулах, тэдний хүмүүжил, төлөвшилд чиглэсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	200.0	Хөтөлбөрт жил бүр 5000-аас доошгүй хүүхэд хамрагдах		Хөтөлбөрт жил бүр 5000-аас доошгүй хүүхэд хамрагдах	Хөтөлбөрт жил бүр 5000-аас доошгүй хүүхэд хамрагдах	Хөтөлбөрт жил бүр 5000-аас доошгүй хүүхэд хамрагдах		НБХ	БСУГ	ГБХЗХГ

158	3.4.6. Бага насны хүүхдийг осол, гэмтлээс сэргийлэх, эцэг эхийн хариуцлагыг өндөржүүлж, хүүхдийн осол, эндэгдлийн түвшинг 2 дахин бууруулна.	3	Бага насны хүүхдийг осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр эцэг эхчүүд, багш сурган хүмүүжүүлэгч, олон нийтэд чиглэсэн нөлөөлөл, сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв	300.0	Эцэг эхчүүд, байгууллага, олон нийтийн оролцоо, хариуцлага сайжрах	Хүүхдийн осол, эндэгдлийн түвшин 10 хувиар буурах	Хүүхдийн осол, эндэгдлийн түвшин 20 дахин буурах	Хүүхдийн осол, эндэгдлийн түвшин 30 дахин буурах		НБХ	ГБХЗХГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
159	3.4.7. Хараа хяналтгүй хүүхдийн бүртгэл, хяналтыг сайжруулж, насанд хүртэл нь хамгаалах, амьдралд хөлөө олоход нь туслах бодлого хэрэгжүүлнэ.	1	Гэр бүлийн орчноос түр болон урт хугацаагаар хөндийрсөн хүүхэд, тэдгээрийн гэр бүлтэй ажиллах тусгай хөтөлбөр, арга зүйг бий болгож, тэдэнд чиглэсэн тогтвортой, тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Хараа хяналтгүй хүүхдэд үйлчилгээ үзүүлэх бүтцийг бий болгож, эдгээр хүүхэд, гэр бүлтэй ажиллах хөтөлбөр, арга зүй боловсруулж, хэрэгжүүлж эхлэх	Хараа хяналтгүй хүүхдийн нэгдсэн мэдээллийн сан бий болж, хөтөлбөр, арга зүйн дагуу үйлчилгээ үзүүлэх	Хараа хяналтгүй хүүхдэд чиглэсэн урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээ тогтвортой, тасралтгүй явагддаг болох	Хараа хяналтгүй хүүхдийн тоо буурах		НБХ	ГБХЗХГ	ХХҮГ, ТББ-ууд
160		2	Хараа хяналтгүй хүүхдийн судалгаа, бүртгэлийн мэдээллийн нэгдсэн сантай болж, түр хамгаалах байрны үйлчилгээний үр дүн, чанарыг сайжруулах	2017-2020	Улсын төсөв		Мэдээллийн санг бүрдүүлэх	Хүүхэд бүрт үйлчилгээ үзүүлэх боломж бүрдэх	Хүүхэд бүрт үйлчилгээ боломжтой болох	Хүүхэд бүрт үйлчилгээ үзүүлэх боломжтой болох		НБХ	ГБХЗХГ	ТББ-ууд

161	3.4.11. Өсвөр үе, залуучуудад нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн боловсрол олгож, халдварт өвчлөлийн тархалтыг бууруулна.	2	Өсвөр үе, залуучуудын хөгжлийн цогцолбор, төвүүдийг үе шаттай байгуулж, төвөөр зорилтот бүлгийн өсвөр үе, залуучуудад чиглэсэн амьдрах ухааны боловсрол олгох, эрүүл мэнд, нөхөн үржихүйн ойлголт хандлагыг нэмэгдүүлэх, сургалт, зөвлөгөө, мэдээлэл хүргэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	Залуучуудын хөгжлийн 16 төвийн үйл ажиллагааг институтчилэх	-	Залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг тогтвортой хангаж, эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн үйл ажиллагаа, сургалт, нөлөөллийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, өсвөр үе, залуучуудын бэлгийн болон нөхөн үржихүйн ойлголт хандлагад дүн шинжилгээ хийх	Залуучуудын хөгжлийн төвөөр дамжуулан нийт залуучуудын 30 хувьд хүрч ажиллах, шинээр залуучуудын хөгжлийн төв байгуулах	Залуучуудын хөгжлийн төвөөр дамжуулан нийт залуучуудын 60 хувьд хүрч ажиллах, залуучуудын эерэг хандлага, бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн ойлголт, хандлага нэмэгдэх			НБХ	ГБХЗХГ	ЭМГ
-----	---	---	---	-----------	-------------	---	---	--	---	---	--	--	-----	--------	-----

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

Тэргүүлэх зорилт №4.1. Байгалийн унаган төрх, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгалж, хойч үедээ өвлүүлэн үлдээх, байгалийн нөөц баялгийг хамгаалах, хомсдлоос сэргийлэх, зохистой ашиглах, нөхөн сэргэх боломжийг бүрдүүлэн, байгаль орчинд нийцтэй, хүртээмжтэй эдийн засгийн өсөлт, нийгмийн тогтвортой хөгжлийн үндэс болгоно. Аялал жуулчлалын өрсөлдөх чадварыг бүс нутгийн хэмжээнд дээшлүүлж, эрх зүйн таатай орчинг бүрдүүлж, эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

162	4.1.1. Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд сөрөг нөлөөгүй, үр ашигтай, дэвшилтэт технологи нэвтрүүлж, нөөцийг хэмнэх, эргүүлэн ашиглах, хаягдлыг дахин боловсруулан ашиглах ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	1	Ногоон хөгжлийн төлөөх түншлэлийг өргөжүүлж, тогтвортой худалдан авалт, ногоон эдийн засгийн мэдлэг, ногоон барилга, тогтвортой хот зэрэг ногоон хэв загварыг туршин нэвтрүүлэх жишиг төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр		Тогтвортой хөгжил, ногоон хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх		Тогтвортой хөгжил, ногоон хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх		Тогтвортой хөгжил, ногоон хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх			ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-УУД
163		4	Байгаль орчин, нийгэмд ээлтэй үйл ажиллагааг дэмжих төр, хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурласан ногоон зээлийн санг бий болгох	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр, хувийн хөрөнгө оруулалт		Ногоон зээлийн сан байгуулах судалгаа хийгдэж, сангийн үндэслэл, дизайн гарах		Ногоон бизнес эрхлэгчдэд зориулсан хөнгөлөлттэй зээл олгох механизм бий болох эхлэл тавигдах		Ногоон бизнес эрхлэгчдэд зориулсан хөнгөлөлттэй зээл олгох механизм бий болох эхлэл тавигдах			ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-УУД
164		7	"Барилгын материалын чанарт тавих лабораторийн хяналтыг өргөжүүлэх хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв		Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулж, батлах		Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах		Хөтөлбөрийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх			ХОХБТХ	МХГ	СХЗХ

165	4.1.2. Сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, нүүрс боловсруулж ашиглах шинэ технологи нэвтрүүлэн, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулсан үйлдвэрлэл,	1	Ногоон хөгжлийг дэмжих, хүлэмжийн хийг бууруулахын зэрэгцээ байгалийн нөөцийн хэмнэлт, үр ашгийг нэмэгдүүлж, давхар үр өгөөж хүртэх боломжтой томоохон төсөл, хөтөлбөрийг олон улсын санхүүгийн механизмыг өргөн ашиглаж хэрэгжүүлэх	2017-2020	Гадаад эх үүсвэр	Сэргээгдэх эрчим хүчийг хөгжүүлэх, хүлэмжийн хий, хаягдлыг бууруулах, байгалийн нөөцийн ашиглалтын үр ашгийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр төслийн баримт бичгүүд боловсруулж, олон улсын санд хандах	-	Сэргээгдэх эрчим хүчийг хөгжүүлэх, хүлэмжийн хий, хаягдлыг бууруулах, байгалийн нөөцийн ашиглалтын үр ашгийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр төслийн баримт бичгүүд боловсруулж, олон улсын санд хандах	Уур амьсгалын ногоон сан, Хамтарсан кредит олгох механизм, Өмнөд-өмнөдийн ногоон сан зэргээс санхүүжих төслүүд хэрэгжүүлж эхлэх	Уур амьсгалын ногоон сан, Хамтарсан кредит олгох механизм, Өмнөд-өмнөдийн ногоон сан зэргээс санхүүжих төслүүд хэрэгжүүлж эхлэх			ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
166	бизнесийг олон улсын хамтын ажиллагааны хүрээний дэмжлэгт хамруулах ажлыг зохион байгуулна.	2	Гэрэлтүүлэг, хэрэглээний халуун усны хангамжийг сэргээгдэх эрчим хүчээр хангах загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2017-2020	Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	Өмнөд, өмнөдийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх загвар төслийн саналыг боловсруулж хүргүүлэх		Өмнөд өмнөдийн хамтын ажилгааны хүрээнд загвар төслийг хэрэгжүүлж эхлэх	Загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх	Загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх			Захирагчийн алба		Мэргэжлийн байгууллагууд

167		1	Байгаль орчны үнэлгээ, аудитаар дамжуулан ашиглагч нь байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлыг эрчимжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		200-250 төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан баталж, хэрэгжилтийг хангуулах		200-250 төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан баталж, хэрэгжилтийг хангуулах		200-250 төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан баталж, хэрэгжилтийг хангуулах		200-250 төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан баталж, хэрэгжилтийг хангуулах		ХОХБТХ	БОАЖГ	ААНБ-ууд
168	4.1.3. Байгаль орчны багц хуулийг хэрэгжүүлэх цогц арга хэмжээ авч, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ болон байгалийн нөөцийн хууль бус ашиглалтад тавих хяналтыг сайжруулна.	2	Мод, модон материалын эрэлт нийлүүлэлтийн оновчтой арга хэмжээ авах, хуулийн хариуцлагыг чангатгах, иргэдийн оролцоог урамшуулах замаар хууль бус мод бэлтгэлийг таслан зогсоох	2016-2020	Улсын төсөв		Хууль бус мод бэлтгэлийг 2016 оны түвшнээс 30 хувиар бууруулах		Хууль бус мод бэлтгэлийг 2017 оны түвшнээс 35 хувиар бууруулах		Хууль бус мод бэлтгэлийг 2018 оны түвшнээс 50 хувиар бууруулах		Хууль бус мод бэлтгэлийг таслан зогсоох		ХОХБТХ	БОАЖГ	МХГ,ТББ-ууд, ААНБ-ууд
169		5	Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуульд нийцүүлэн ЗГ-ын тогтоол, журам, жагсаалтыг батлуулж, хэрэгжилтийг хангах	2016-2020	Улсын төсөв		Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай холбогдох журам, жагсаалтыг боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж эхлэх		Усны бохирдлыг бууруулах, хэмнэлтийг дэмжих эдийн засгийн хөшүүрэг бүрдэж, төлбөрийн орлогыг усны нөөцийг хамгаалах, бохирдлыг бууруулах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах		Усны бохирдлыг бууруулах, хэмнэлтийг дэмжих эдийн засгийн хөшүүрэг бүрдэж, төлбөрийн орлогыг усны нөөцийг хамгаалах, бохирдлыг бууруулах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах		Усны бохирдлыг бууруулах, хэмнэлтийг дэмжих эдийн засгийн хөшүүрэг бүрдэж, төлбөрийн орлогыг усны нөөцийг хамгаалах, бохирдлыг бууруулах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах		ХОХБТХ	БОАЖГ	"Дархан-Ус суваг" ОНӨҮГ, Мэргэжлийн байгууллагууд

170	4.1.4. Ой, түүний дагалт баялаг, байгалийн бусад нөөц баялгийн ашиглалтын нөөцийг бий болгож, зохистой ашиглах, эко цэвэр түүхий эд, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	1	Ойг доройтлоос хамгаалж, ойн төлөв байдлыг сайжруулах, ойн замын сүлжээг өргөжүүлж, ойн нөөцийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Модон түүхий эдийн ашиглалтын түвшинг 50 хувьд хүргэж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх		Модон түүхий эдийн ашиглалтын түвшинг 60 хувьд хүргэж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх		Модон түүхий эдийн ашиглалтын түвшинг 60 хувьд хүргэж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх		Модон түүхий эдийн ашиглалтын түвшинг 80 хувьд хүргэж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
171	4.1.5. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох стратеги боловсруулан хэрэгжүүлэх, байгаль орчин, уур амьсгалын санг байгуулж, үндэсний чадавхыг бэхжүүлнэ.	3	Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, дасан зохицох чадавхи сайжруулах жишиг төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр		Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөлт хийх ажлыг эхлүүлэх		Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлагдаж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох төслийн саналууд боловсруулах		Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж, дасан зохицох томоохон төслийн баримт бичиг боловсруулж олон улсын санд хандах		Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж, дасан зохицох төсөл хэрэгжүүлж эхлэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	-

172		1	Цэвэр агаар санг байгуулж, агаарын бохирдлыг бууруулах үр дүнтэй арга хэмжээ авах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг цэвэр түлшээр хангах, эрчим хүч, дулааны алдагдлыг бууруулах, өндөр үр ашигтай халаалтын технологи нэвтрүүлэхийг дэмжих		Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг өргөтгөн, сайжруулсан түлш, зуухны нийлүүлэлт, сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээг нэмэгдүүлж, бохирдлыг бууруулах		Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг өргөтгөн, сайжруулсан түлш, зуухны нийлүүлэлт, сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээг нэмэгдүүлж, бохирдлыг бууруулах		Агаарын нарийн ширхэгт PM2.5 тоосонцрын агууламжийг 20 хувиар бууруулах		ХОХБТХ	БОАЖГ	
173	4.1.6. Хот, суурин газрын агаар, ус, хөрсний бохирдлыг	4	Хог хаягдлыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, аюултай хог хаягдлын менежментийг зохицуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, аюултай хог хаягдлыг байгаль орчинд халгүй аргаар устгах	2017-2018	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Хог хаягдлын хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгож, хэрэгжүүлэх	-	Аюултай хог хаягдлыг байгаль орчинд халгүй аргаар булшилж устгах байгууламжийн зураг төсөл, ТЭЗҮ-ийг боловсруулах		Аюултай хог хаягдлыг байгаль орчинд халгүй аргаар булшилж устгах байгууламжийг барьж эхлэх		Хууль, эрх зүйн орчин сайжирч, аюултай хог хаягдлыг дахин боловсруулах, байгаль орчинд халгүй аргаар устгах үйл ажиллагааг эхлүүлэх		ЗА	НААУГ	ААНБ-УУД

174	бууруулж, хог хаягдлын зохистой менежментийг хэрэгжүүлнэ.	5	Улаанбаатар хотын гэр хорооллын өрхийн ариун цэврийн байгууламжийг боловсронгуй болгох жишиг төсөл хэрэгжүүлж, сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр		Гэр хорооллын өрхийн ариун цэврийн байгууламжийг боловсронгуй болгох шийдлийг туршин нэвтрүүлж, 330-аас доошгүй өрхөд эко ариун цэврийн байгууламж суурилуулах		Төслийн хүрээнд 900-аас доошгүй өрхөд эко ариун цэврийн байгууламж суурилуулах		Төслийн хүрээнд 1440-өөс доошгүй өрхөд эко ариун цэврийн байгууламж суурилуулах	Өрхийн ариун цэврийн байгууламжийн боловсронгуй болгох төслийн хүрээнд нийт 8000-аас доошгүй өрхийг хамруулах		ХОХБТХ	ЗА	Сумын ЗДТГ-ууд
175			6	Нүхэн жорлон, угаадасны нүх техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартыг хэрэгжүүлэх, шинэ дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл		Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтөд хамрагдах боломжгүй айл өрхүүдийн дэлгэрэнгүй судалгааг боловсруулах, стандартын хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлэх		Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтөд хамрагдах боломжгүй айл өрхүүдийн нүхэн жорлон, угаадасны нүхний байгууламжийг доторлох ажилд стандарт хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх		Шинэ дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх	Хүн амын стандартын шаардлага хангасан эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөл бүрдэх		ХОХБТХ	БОАЖГ, СХЗХ

176	4.2.2. Тусгай хамгаалалттай газар нутаг, түүний орчны бүсийн хилийн зааг, менежментийн эрх зүйн зохицуулалтыг шинэчилж, байгальд ээлтэй аялал жуулчлал, ногоон хөгжлийн түшиц газар болгон хөгжүүлнэ.	1	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, тогтвортой санхүүжилтийн механизм бүрдүүлэх, экосистемийн үйлчилгээнд тулгуурласан хамгаалалтын менежментийг нэвтрүүлэх	2017-2019	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлэх		Тогтвортой санхүүжилтийн механизмыг тодорхойлж хамгаалалтын захиргаадад нэвтрүүлэх		Экосистемийн үйлчилгээнд тулгуурласан хамгаалалтын менежментийг нэвтрүүлж эхлэх		-		ХОХБТХ	БОАЖГ	.
-----	---	---	---	-----------	-------------------------------	--	--	--	--	--	---	--	---	--	--------	-------	---

177	4.2.3. Усны нөөцийг хамгаалж, хомсдолоос сэргийлэх нэгдсэн менежментийг хэрэгжүүлж, хаягдал бохир усыг цэвэрлэн дахин ашиглах технологи нэвтрүүлэхийг дэмжинэ.	1	Улсын усны нөөцийн нэгдсэн менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, унд ахуй, үйлдвэрлэлийн усны хэрэгцээг хүртээмжтэй хангах үүднээс гидрогеологийн бүх төрлийн хайгуул судалгаа явуулж, нөөц баялгийг тогтоох, ашиглалтын зохистой менежментийг бий болгох	2016-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Төлөвлөгөөнд туссан үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлж, газрын доорх усны хайгуул судалгааг 11 газарт хийж, нөөц тогтоох	Газрын доорх усны хайгуул судалгааг 3-аас доошгүй газарт хийх, Алтайн өвөр говийн сав газрыг хамруулсан гидрогеологийн 1:200000-ны масштабтай зураглал хийж, усны нөөцийн тархалтыг тогтоох	Газрын доорх усны хайгуул судалгааг 5-аас доошгүй газарт хийх, Галба-Өөш-Долоодын говь, Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрыг хамруулсан гидрогеологийн н 1:200000-ны масштабтай зураглал хийх	Төлөвлөгөөнд туссан үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлж, ус хангамжийн талаарх Тогтвортой хөгжлийн зорилт хангагдахад түлхэц болох, 1:200000-ны масштабтай гидрогеологийн н зураглалтай газар нутгийн 15 хувьд хүргэх, ус хангамжийн эх үүсвэрийг ашиглах боломжит нөөцийг тогтоох	ХОХБТХ	БОАЖГ, МХГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
178		2	Ус ашиглалтыг бүрэн тоолууржуулж, хаягдал бохир усыг цэвэрлэж, дахин ашиглалтыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Усны тоолууртай ус ашиглагчийн тоо болон ус эргүүлэн ашиглалт, дахин ашиглалтыг дэмжиж нэмэгдүүлэх	Усны тоолууртай ус ашиглагчийн тоо болон ус эргүүлэн ашиглалт, дахин ашиглалтыг дэмжиж нэмэгдүүлэх	Усны тоолууртай ус ашиглагчийн тоо болон ус эргүүлэн ашиглалт, дахин ашиглалтыг дэмжиж нэмэгдүүлэх	Ус ашиглагчийг бүрэн хянаж, усны алдагдлыг бууруулан хэмнэлт бий болох, усны нөөцийн төлбөрийн орлого нэмэгдэх	ЗА	"Дархан-Ус суваг" ОНӨҮГ	Мэргэжлийн байгууллагууд

179	4.2.4. Гол, горхи, булаг, шанд, рашааны ундаргын эхийг хамгаалах ажлыг эрчимжүүлж, гол мөрний болон хур бороо, цас, мөсний усыг хуримтлуулах, усан сан, хөв, цөөрөм байгуулж ус хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	1	Бороо, цасны усыг хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах, гол, горхи, булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах	2016-2020	Орон нутгийн төсөв		Хөв цөөрмийг 3-аас доошгүй газарт шинээр байгуулах, 100-аас доошгүй булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах, ХАА-н ус хангамж сайжрах		Хөв цөөрмийг 3-аас доошгүй газарт шинээр байгуулах, 100-аас доошгүй булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах, ХАА-н ус хангамж сайжрах		Хөв цөөрмийг 3-аас доошгүй газарт шинээр байгуулах, 100-аас доошгүй булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах, ХАА-н ус хангамж сайжрах		Хөв цөөрмийг 3-аас доошгүй газарт шинээр байгуулах, 100-аас доошгүй булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах, ХАА-н ус хангамж сайжрах		ХОХБТХ	БОАЖЯ	Мэргэжлийн байгууллагууд
180		2	Усны хэрэглээг бүрэн тоолууржуулж, усыг хэмнэлттэй зарцуулах хэвшлийг бий болгох	2017-2020	Улсын төсөв		Тоолууржуулалтын судалгааг гаргаж, тоолуургүй хэрэглэгчдийн 25 хувь нь тоолууржуулалтад хамрагдах		Тоолуургүй хэрэглэгчдийн 50 хувь нь тоолууржуулалтад хамрагдах		Тоолуургүй хэрэглэгчдийн 75 хувь нь тоолууржуулалтад хамрагдах		Хэрэглэгчдийг бүрэн тоолууржуулснаар усыг хэмнэлттэй зарцуулах нөхцөл бүрдэх		ЗА	"Дархан-Ус суваг" ОНӨҮГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
181		3	Хот, суурины инженерийн шугам сүлжээ, барилга байгууламжийн мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлж, олон нийтэд хүрэх мэдээллийн чанар хүртээмжийг сайжруулах	2016-2020	Улсын төсөв		Мэдээллийн нэгдсэн санд тогтмол баяжуулалт хийж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах		Мэдээллийн нэгдсэн санд тогтмол баяжуулалт хийж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах		Мэдээллийн нэгдсэн санд тогтмол баяжуулалт хийж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах		Мэдээллийн нэгдсэн санд тогтмол баяжуулалт хийж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах		ЗА		Мэргэжлийн байгууллагууд

182	4.2.5. Нийслэл, хот суурин газрын ундны эх үүсвэрийг хамгаалах, хүн амыг эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн усаар хангах арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	5 Гол мөрний хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг мөрдүүлэх, хог хаягдлыг цэвэрлэх ажлыг тогтмол зохион байгуулж, голын эргийн дагууд тохижуулж, иргэд амралт, чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх, спортоор хичээллэх бүс болгон хөгжүүлэх	2016-2020	Орон нутгийн төсөв		Туул гол эргийн дагууд хамгаалалтын дэглэмийг мөрдүүлж, Туул голын орчныг сэргээн сайжруулах, тохижуулах төслийн судалгаа хийж, зураг төсөл боловсруулан, үе шатны ажлуудыг эхлүүлэх	Сэлбэ, Улиастай голын хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг мөрдүүлж, Туул голын орчныг сэргээн сайжруулах, тохижуулах төслийн хүрээнд урсацыг нэмэгдүүлэх, тохижуулах чиглэлээр үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлэх		Ус, усан орчны бохирдол буурч, иргэд чөлөөт цагаа таатай өнгөрүүлэх орчин бүрдэх	Ус, усан орчны бохирдол буурч, иргэд чөлөөт цагаа таатай өнгөрүүлэх орчин бүрдэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	НБХ.БТСГ
183		6 Ус хангамжийн эх үүсвэрт эрүүл ахуйн бүс тогтоож, дэглэмийг мөрдүүлэх	2017-2020	Орон нутгийн төсөв		Сум, суурин газрын ундны усны эх үүсвэрийн хамгаалалт сайжирч, баталгаат байдал хангагдах	Сум, суурин газрын ундны усны эх үүсвэрийн хамгаалалт сайжирч, баталгаат байдал хангагдах		Сум, суурин газрын ундны усны эх үүсвэрийн хамгаалалт сайжирч, баталгаат байдал хангагдах	Сум, суурин газрын ундны усны эх үүсвэрийн хамгаалалт сайжирч, баталгаат байдал хангагдах		ХОХБТХ	БОАЖГ	МХГ, ЗА

184		3	Аж ахуйн нэгж, мэргэжлийн байгууллагын үүрэг, хариуцлагыг өндөржүүлэх, чадавхийг бэхжүүлэх замаар нөхөн сэргээлтийн ажлын чанар үр дүнг дээшлүүлэх, орон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх	2017-2020	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААН, газрын хэвлийн нөхөн сэргээлтийн мэргэжлийн байгууллага, нутгийн иргэдийн оролцоотойгоор 300-аас доошгүй га талбайд нөхөн сэргээлт хийх		Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААН, газрын хэвлийн нөхөн сэргээлтийн мэргэжлийн байгууллага, нутгийн иргэдийн оролцоотойгоор 300-аас доошгүй га талбайд нөхөн сэргээлт хийх		Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААН, газрын хэвлийн нөхөн сэргээлтийн мэргэжлийн байгууллага, нутгийн иргэдийн оролцоотойгоор 300-аас доошгүй га талбайд нөхөн сэргээлт хийх		Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААН, газрын хэвлийн нөхөн сэргээлтийн мэргэжлийн байгууллага, нутгийн иргэдийн оролцоотойгоор 300-аас доошгүй га талбайд нөхөн сэргээлт хийх		ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
185	4.2.6. Хөрс хамгаалах, газрын доройтлыг бууруулах бодлого хэрэгжүүлж, уул уурхайн хайгуул, олборлолтод өртөж	4	Уул уурхайн сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлж, холбогдох стандартуудыг шинэчлэх, сургалт, судалгааны төв байгуулах	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр		Уул уурхайн сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэд хөтөлбөрийн төсөл боловсруулж, сургалт судалгааны төвийн барилгын ажлыг эхлүүлэх		Уул уурхайн сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэд хөтөлбөрийг батлуулж, холбогдох стандартыг шинэчлэх, аргачлал боловсруулж эхлэх		Багаж төхөөрөмжийг суурилуулах, сургалт судалгааны төвийг ашиглалтад оруулах, туршилтын үйл ажиллагааг эхлүүлэх		Уул уурхайн сөрөг нөлөөллийг бууруулах сургалт, судалгааны төвийн үйл ажиллагаа жигдрэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-ууд, ААНБ-ууд

186	Орхон, Туул гол болон бусад голуудын хамгаалалтын бүсэд ашигт малтмалын олборлолтын үйл ажиллагаа явуулж буй ААН-ийг хууль тогтоомжид нийцүүлэх арга хэмжээ авах, хариуцлагатай уул уурхайн зарчмыг мөрдүүлж усны бохирдлыг бууруулах	2016-2019	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Орхон, Туул болон бусад томоохон голуудыг бохирдуулж буй үйл ажиллагааг зохицуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах		Хамгаалалтын бүсэд явуулж байгаа үйл ажиллагаанд тогтмол хяналт тавьж, хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах		Хамгаалалтын бүсэд явуулж байгаа үйл ажиллагаанд тогтмол хяналт тавьж, хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах		ХОХБТХ	БОАЖГ	ААНБ, Мэргэжлийн байгуул-лагууд
187	Баруун бүсэд дүйцүүлэн хамгааллын жишиг төсөл хэрэгжүүлэх	2016-2019	Гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		Баян-Айраг, Хотгор, Хөшөөтийн орд газрын биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгааллын хөтөлбөрийг боловсруулах		Баян-Айраг, Хотгор, Хөшөөтийн орд газрын биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгааллын жишиг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхлэх		Баян-Айраг, Хотгор, Хөшөөтийн орд газрын биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгааллын жишиг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх		ХОХБТХ	МХГ, Сумын ЗДТГ-ууд	ААНБ, Мэргэжлийн байгууллагууд
188	Ой хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохистой ашиглах арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлж, ойжуулах, тарьц, суулгац ургуулах, сор шилмэл модны сайн чанарын үр бэлтгэх хэмжээг нэмэгдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт		5000 га талбайд ойжуулалт хийх, 100 га талбайд ойн зурвас байгуулах, 10 га таримал ой худалдан авах		6000 га талбайд ойжуулалт хийх, 300 га талбайд ойн зурвас байгуулах, 20 га таримал ой худалдан авах		9000 га талбайд ойжуулалт хийх, 500 га талбайд ойн зурвас байгуулах, 270 га таримал ой худалдан авах	12000 га талбайд ойжуулалт хийх, 1000 га талбайд ойн зурвас байгуулах, 20 га таримал ой худалдан авах	ХОХБТХ	БОАЖГ	УГТХ, ТББ-УЯД

189	4.2.7. Ойн нөөцийг хамгаалах, үр өгөөжтэй ашиглах, нөхөн сэргээх менежментийг сайжруулах ойн талаар баримтлах төрийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	2	Ойн хөнөөлт шавьж, өвчинтэй тэмцэж, голомтыг арилгах	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	Ойн хөнөөлт шавьж, өвчний голомтыг устгах тэмцлийн ажлыг 200 мян.га-аас багагүй талбайд хийх	Ойн хөнөөлт шавьж, өвчний голомтыг устгах тэмцлийн ажлыг 150 мян.га-аас багагүй талбайд хийх	Ойн хөнөөлт шавьж, өвчний голомтыг устгах тэмцлийн ажлыг 50 мян.га-аас багагүй талбайд хийх	Хөнөөлт шавжийн тооны өсөлт, бууралтад байнгын мониторинг хийж, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч, хөнөөлийн голомттой талбайг хяналтад авах	ХОХБТХ	БОАЖГ	
190		3	Ойн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ авч түймэрт өртөх талбайг бууруулах	2016-2020	Улсын төсөв	Ойн түймэрт өртөх талбайн хэмжээг 5 хувиар бууруулах	Ойн түймэрт өртөх талбайн хэмжээг 10 хүртэл хувиар бууруулах	Ойн түймэрт өртөх талбайн хэмжээг 20 хүртэл хувиар бууруулах	Ойн түймэрт өртөх талбайн хэмжээг 30 хүртэл хувиар бууруулах	ОБГ	ОБГ	Аймгийн онцгой комисс, МХГ, Сумын ЗДТГ-ууд
191	4.2.9. Устах аюулд орсон болон аж ахуйн гоц ашигт амьтан, ургамлыг зориудаар өсгөн	1	Биологийн олон янз байдлын үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг хангах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж эхлэх	Төлөвлөгөөний дагуу үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлж, Монгол орны унаган амьтан, ургамал, бичил биетний ангилал зүйн нэгдсэн систем бий болох	Төлөвлөгөөний дагуу үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлэх	Төлөвлөгөөний дагуу үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлж, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд хийх судалгааны ажлын тоог нэмэгдүүлэх	ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд

192	үржүүлэх, сэргээн нутагшуулах, тарьж ургуулах ажлыг хөрөнгө, санхүү, татварын бодлогоор дэмжинэ.	2	Ашигт ургамлын плантаци байгуулах, өндөр уул, говь, цөлөрхөг хээрийн бүс бүслүүрийн нэн ховор, ховор, ашиглалтад нэн өртөмтгий зүйлүүдийг тарималжуулж нөөцийг тогтвортой ашиглах загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Бүс тус бүрд загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах	Ашигт ургамлын плантаци байгуулах загвар төслүүдийг хэрэгжүүлж эхлэх	Нэн ховор, ховор, аж ахуйн ашигт зүйлүүдийг 3 бүсэд сонгон тарималжуулах төслийг дэмжих	3-аас доошгүй зүйл ургамлын үйлдвэрлэлийн ашиглалтын нөөц бий болж тогтвортой ашиглах нөхцөл бүрдэх	ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
193	4.3.1. Байгаль хамгаалах, байгалийн нөөц баялгийг арвижуулах, нөхөн сэргээх ажил эрхэлж байгаа иргэн, нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих эрх зүй, эдийн засгийн орчинг бүрдүүлж, орон	1	Байгаль хамгаалах нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, мэргэжлийн байгууллагад байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлыг хариуцуулан гүйцэтгүүлж, нутаг дэвсгэрийнхээ байгалийн нөөцийг зохистой ашиглах эрх зүй, эдийн засгийн орчныг бүрдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	Байгаль хамгаалах нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, ААН, мэргэжлийн байгууллагыг дэмжих эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх ажлыг эхлүүлэх	Байгаль хамгаалах, байгалийн нөөц баялгийг арвижуулах, нөхөн сэргээх ажил эрхэлж байгаа иргэн, нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, ААНБ-ын үйл ажиллагааг дэмжих эрх зүй, эдийн засгийн орчныг бүрдүүлэх	Байгаль хамгаалах, байгалийн нөөц баялгийг арвижуулах, нөхөн сэргээх ажил эрхлэх ногоон ажлын байрыг нэмэгдүүлэх	Иргэдийн нөхөрлөлийн тоог нэмэгдүүлэх, 50 мянгаас доошгүй ажлын байр бий болгож орлогын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх	ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд, Сумын ЗДТГ-ууд

194	нутагт ажлын байр, орлогын нэмэлт эх үүсвэр бий болгох ажлыг зохион байгуулна.	2	Ойн санг гэрээгээр эзэмшүүлэх, ойн нөхөрлөл байгуулах, ойн нөөцийг хаягдалгүй ашиглах техник технологи нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр		Олон улсын байгууллагын дэмжлэгтэйгээр 5 аймгийн 100-аас доошгүй нөхөрлөл, мэргэжлийн байгууллагыг чадавхижуулах		Олон улсын байгууллагын дэмжлэгтэйгээр 5 аймгийн 100-аас доошгүй нөхөрлөл, мэргэжлийн байгууллагыг чадавхижуулах		Олон улсын байгууллагын дэмжлэгтэйгээр 5 аймгийн 100-аас доошгүй нөхөрлөл, мэргэжлийн байгууллагыг чадавхижуулах			ХОХБТХ	БОАЖГ	Сумын ЗДТГ-ууд
195	4.3.2. Иргэн, иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллага тарьж ургуулсан ой, ургамал, өсгөж үржүүлсэн ан амьтан болон хурын усыг хуримтлуулах замаар нуур, цөөрөм, усан санг бий болгосон тохиолдолд урамшуулах эрх зүйн орчинг бий болгоно.	1	Иргэн, ААНБ-ын эзэмшлийн газартаа тарьсан ой мод, ургамал, өсгөн үржүүлсэн амьтан, бий болгосон усан сан, цөөрмийг тэдэнд давуу эрхээр ашиглах, эзэмших, өмчлөх эрх, болзол, нөхцөлийг зохицуулсан эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	2017-2020	-	-	Эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох үндэслэл судалгаа хийгдэх		Иргэн, ААНБ өөрийн хөрөнгөөр бий болгосон байгалийн баялгийг ашиглах, эзэмших эрхтэй болох		-			ХОХБТХ	БОАЖГ	Мэргэжлийн байгууллагууд

196	4.3.3. Гамшгаас хамгаалах эрх зүйн орчин, менежментийн тогтолцоог боловсронгуй болгож, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах, эртнээс сэрэмжлүүлэх үйл ажиллагааг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй зохион байгуулж, бүх нийтийн оролцоог сайжруулан, гамшигтай тэмцэх чадавхыг бэхжүүлнэ.	8	Цаг агаарын гэнэтийн аюулт үзэгдлээс сэрэмжлүүлэх орон нутгийн дэд тогтолцоог дэмжин хөгжүүлэх (говь, хээрийн бүсийн аймгуудад аюулаас сэрэмжлүүлэн анхааруулах 16 цогцолбор байгуулах)	2017-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Орон нутгийн дэд цогцолборын бэлтгэл ажлыг хангах, хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлүүлэх	Өвөрхангай, Өмнөговь, Дорноговь, Хэнтий, Сүхбаатар аймгуудад тус бүр 1 цогцолбор байгуулах	Өмнөговь, Дорноговь, Хэнтий, Сүхбаатар, Дорнод аймгуудад тус бүр 1 цогцолбор байгуулах	Өмнөговь аймагт 3, Дорноговь, Сүхбаатар, Дорнод аймгуудад тус бүр 1 цогцолбор байгуулах			ХОХБТХ	ОБГ, УЦУОШГ	Сумын ЗДТГ-ууд
197	4.3.4. Байгаль орчны судалгаа, шинжилгээний төвийг эмхлэн зохион байгуулж, орчны хяналт-шинжилгээний чадавхыг бэхжүүлж, байгаль орчны мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлж, олон нийтэд хүрэх мэдээллийн чанар, хүртээмжийг сайжруулна.	4	Агаар, хөрс, усыг бохирдуулж байгаа эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулж, бүртгэл мэдээллийн санг бүрдүүлж, хяналт-шинжилгээг үр дүнтэй болгох	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	Бохирдуулах хаягдлын эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулах аргачлалыг боловсруулж эхлэх	Бохирдуулах хаягдлын эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулах аргачлалыг боловсруулж батлуулах	Бохирдуулах хаягдлын эх үүсвэр, хаягдлын тооллогын бүртгэл мэдээллийн санг бүрдүүлж эхлэх	Бохирдуулах хаягдлын эх үүсвэр, хаягдлын тооллогын бүртгэл мэдээллийн санг бүрдүүлэх			ХОХБТХ	БОАЖГ	УЦУОШГ

198	4.4.2. Үндэсний зан заншил, уламжлал, түүх, соёл, унаган байгаль, нүүдэлчин ахуйг түшиглэсэн аялал жуулчлалыг эрчимтэй хөгжүүлж, нийслэл, аймаг, бүс нутгийн онцлогт тохирсон аялал жуулчлалын дэд хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	1	Аялал жуулчлалын бүс нутгуудын онцлогт тулгуурлан аялал жуулчлалын дэд хөтөлбөр боловсруулж, бүсчлэн хөгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		Бүс нутгийн дэд хөтөлбөр боловсруулах		Дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний ялгарлыг бий болгох		Дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний ялгарлыг бий болгох		Дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний ялгарлыг бий болгох		ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-ууд, ААНБ-ууд
199		2	Байгаль орчинд ээлтэй эко аялал жуулчлалын бүсүүдийг нутгийн иргэдэд түшиглэн хөгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв		Эко аялал жуулчлалын шалгуур үзүүлэлт, үйлчилгээний стандартыг шинэчлэн боловсруулах		Эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, нутгийн иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх		Эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, нутгийн иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх		Эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, нутгийн иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-ууд, ААНБ-ууд
200	4.4.3. “Бурхан халдун”, “Хорго-Тэрх”, “Хамарын хийд”, “Отгонтэнгэр”, “Хар-Ус”, “Хөвсгөл”, “Хархорин” зэрэг байгалийн үзэсгэлэнт өвөрмөц	1	Бүс нутгийн онцлогийг илтгэсэн аялал жуулчлалын үзмэр, цогцолборыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалтаар барьж байгуулахыг дэмжих	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл		Аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах, түншлэлийг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж ажиллах		Аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах, түншлэлийг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж ажиллах		Аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах, түншлэлийг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж ажиллах		Аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах, түншлэлийг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж ажиллах		ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-ууд, ААНБ-ууд

201	<p>тогтоц бүхий газар нутгийг түшиглэсэн түүхэн болон төрөлжсөн аялал жуулчлалын төв, цогцолборыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, гадаадын хөрөнгө оруулалтаар байгуулахыг бодлогоор дэмжинэ.</p>	2	<p>Жуулчдад зориулсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг болгох бий</p>	2016-2018	<p>Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт</p>	<p>Түүхэн болон төрөлжсөн аялал жуулчлалын төв, цогцолборыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, гадаадын хөрөнгө оруулалтаар байгуулах ажлыг эхлүүлэх</p>	<p>Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ шинээр бий болоход дэмжлэг үзүүлэх</p>	<p>Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ шинээр бий болоход дэмжлэг үзүүлэх</p>	<p>Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ шинээр бий болж, дотоодын жуулчдын тоо нэмэгдэх</p>			<p>ХОХБТХ</p>	<p>БОАЖГ</p>	<p>ТББ-ууд, ААНБ-ууд</p>
202	<p>4.4.4. Монгол Улсын аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүнийг гадаад улс оронд сурталчлах, маркетингийн үйл ажиллагааг төрөөс дэмжиж, жуулчин хүлээн авах хүчин чадлыг сайжруулж, гадаад жуулчдын тоог нэмэгдүүлж, хил дээр олгодог цахим виз, визийн дэвшилтэт төрлүүдийг бий болгоно.</p>	2	<p>Аялал жуулчлалын улирлын хамаарлыг бууруулахад чиглэсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хөгжүүлэх</p>	2016-2020	<p>Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт</p>	<p>Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хөгжүүлэх</p>	<p>Аялал жуулчлалын идэвхигүй улиралд ирэх жуулчдын тоо нэмэгдэх</p>	<p>Аялал жуулчлалын идэвхигүй улиралд ирэх жуулчдын тоо нэмэгдэх</p>	<p>Аялал жуулчлалын идэвхигүй улиралд ирэх жуулчдын тоо нэмэгдэх</p>			<p>ХОХБТХ</p>	<p>БОАЖГ</p>	<p>ТББ-ууд, ААНБ-ууд</p>

203	4.4.5. Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу байгальд ээлтэй зогсоол, үйлчилгээний төвүүдийг олон улсын стандартад нийцүүлэн байгуулахыг дэмжинэ.	1	Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу зогсоол, үйлчилгээний төв, ариун цэврийн байгууламжийн ТЭЗҮ, зураг төслийг олон улсын стандартад нийцүүлэн боловсруулж байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Аялал жуулчлалын гол маршрутын дагуу түр буудаллах цогцолбор байгуулах ТЭЗҮ-ийг боловсруулах	Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу түр буудаллах цогцолборыг байгуулж эхлэх	Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу түр буудаллах цогцолборыг байгуулж, жуулчдад урт хугацааны аяллын дунд түр амрах, буудаллах ая тухтай орчин, нөхцөл бүрдүүлэх	Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу түр буудаллах цогцолборыг байгуулж, жуулчдад урт хугацааны аяллын дунд түр амрах, буудаллах ая тухтай орчин, нөхцөл бүрдүүлэх		ХОХБТХ	БОАЖГ	ТББ-ууд, ААНБ-ууд
-----	--	---	---	-----------	---	--	---	--	--	--	--------	-------	-------------------

ТАВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

Тэргүүлэх зорилт №5.1. Тогтвортой, хариуцлагатай улс төрийн соёлыг төлөвшүүлж, хүчтэй, чадамжтай, хууль дээдэлсэн төрт ёсыг бэхжүүлэх зарчмыг баримтална.

204	5.1.17. Төрийн үйлчилгээнд тоон гарын үсгийг үе шаттай нэвтрүүлж, цахим хэлбэрт шилжүүлэх замаар төрийн үйлчилгээг ил тод, шуурхай, хүртээмжтэй, цаасгүй, хүнд сурталгүй хүргэж цахим засгийг бодитой хэрэгжүүлнэ.	1	Төрөөс цахим хэлбэрээр хүргэх үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	Төрийн 18 үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх	Төрийн 35 үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх	Төрийн 35 үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх	Төрийн 35 үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх		ТЗУХ	ТҮНТөв	Холбогдох мэргэжлийн байгууллагууд
-----	--	---	--	-----------	------------------------------	--	--	--	--	--	------	--------	------------------------------------

205	5.1.21. Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тогтолцоо, эрх хэмжээ, чиг үүрэг, үйл ажиллагааны зарчим, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгоно.	1	Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн дагуу бүх аймгийн төв болон 15,000-аас дээш хүн амтай суурин газрыг улсын зэрэглэлтэй хот болгох асуудлыг боловсруулах	2017-2018	-	-	Холбогдох тооцоо судалгааг хийх	-	Холбогдох шийдвэрийн төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлэх	-	-	-	-	ХОХБТХ	ЗА	ГХБХБГ, Сумын ЗДТГ-ууд
Тэргүүлэх зорилт №5.2. Эдийн засаг, бизнесийн эрх зүйн орчны тогтвортой байдлыг чухалчилж, шаардлагатай өөрчлөлт хийхдээ эрх ашиг нь хөндөгдөх этгээдээс заавал асууж, саналыг нь авах соёлыг хэвшүүлэх зарчмыг баримтална.																
206	5.2.1. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, төрийн болон орон нутгийн өмчийн компанийн ш	6	Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн эзэмшилд байгаа эд хөрөнгийг илүүдэлтэй байгууллагаас дутагдалтай байгууллагад шилжүүлэх замаар хэрэгцээ шаардлагыг хангах зохицуулалт хийх, шаардлага хангахгүй хөрөнгийг акталж устгах, шинээр хөрөнгө худалдан авах асуудлыг оновчтой шийдвэрлэж, зардал хэмнэх, үр ашгийг дээшлүүлэх бодлого хэрэгжүүлэх	2016-2020	-	-	Төсвийн зардал буурах	-	Төсвийн зардал буурах	-	Төсвийн зардал буурах	-	Төсвийн зардал буурах	ОНӨГ	ХОХБТХ	Төрийн болон ОНӨ хуулийн этгээд

207	<p>Өмчил компаниудын ашигт ажиллагаа, засаглал, өмч хувьчлалын бодлогыг сайжруулж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг шинэ шатанд гаргана.</p>	<p>7</p> <p>Суудлын автомашины ашиглалтын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай ЗГ-ын 2015 оны 184 дүгээр тогтоолыг хэрэгжүүлж, төрийн байгууллагуудын дотоод албан хэрэгцээнд ашиглах автомашины тоо, төрөл, нормативыг тогтоох, хяналт тавих замаар төсвийн зардлыг бууруулах арга хэмжээ авах</p>	<p>2016-2020</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>Тоо, төрлийг тогтоох, зардал хэмнэгдэх</p>	<p>-</p>	<p>Зардал хэмнэгдэх</p>		<p>Зардал хэмнэгдэх</p>	<p>-</p>	<p>Зардал хэмнэгдэх</p>		<p>ОНӨГ</p>	<p>ХОХБТХ</p>	<p>Төрийн болон ОНӨ хуулийн этгээд</p>
208		<p>8</p> <p>Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгийн мэдээллийн системийг боловсронгуй болгох</p>	<p>2016-2020</p>	<p>Гадаад эх үүсвэр</p>		<p>Хөрөнгийн бүртгэл, дуудлага худалдааг цахим хэлбэрт шилжүүлэх бэлтгэл хангагдах</p>		<p>Хөрөнгийн бүртгэлийг цахимжуулах, төрийн байгууллага хоорондын мэдээлэл солилцоог нэмэгдүүлэх</p>		<p>Дуудлага худалдааг цахим хэлбэрээр зохион байгуулах боломжийг бүрдүүлэх</p>	<p>-</p>	<p>Мэдээллийн систем шинэчлэгдэн боловсронгуй болох, ашиглалтад оруулах</p>		<p>ОНӨГ</p>	<p>ХОХБТХ</p>	<p>Төрийн болон ОНӨ хуулийн этгээд</p>

209	5.2.2. Төсөл, тендерийн шалгаруулалтыг олон нийтэд ил тод болгож тендер шалгаруулалт” бодлого хэрэгжүүлнэ.	1	Худалдан авах ажиллагаанд олон улсын шилдэг арга туршлагыг нэвтрүүлэн, худалдан авах ажиллагааны хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгож, цахим худалдан авах ажиллагааны нэгдсэн систем, дэд системүүдийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх замаар улсын хэмжээнд ашиглалтад бүрэн оруулах	2016-2020	-	-	Төрийн байгууллага хоорондын мэдээлэл солилцоог нэмэгдүүлэх	-	Цахим гэрээ байгуулах боломж бүрдэх	Хууль, эрх зүйн орчинд өөрчлөлт орох	-	Төсвийн хөрөнгө оруулалт, төлөвлөлтийг худалдан авах ажиллагаатай уялдуулдаг болох, цуглуулсан өгөгдөлд тулгуурлан шийдвэр гаргах боломжийг бүрдүүлэх		ОНӨГ /ХААА/		Төрийн болон ОНӨ хуулийн этгээд
210		2	Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн байнгын хэрэгцээтэй бараа, ажил, үйлчилгээний худалдан авалтыг ерөнхий гэрээ байгуулах замаар хэрэгжүүлэх хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, хэрэгжилтийг хангах, мэдээллийн сан бүрдүүлж, баяжуулах	2016-2020	Улсын төсөв		Ерөнхий гэрээгээр худалдан авах бараа, бүтээгдэхүүний судалгаа хийж, холбогдох журам, заавар батлуулах, худалдан авах ажиллагаанд хяналт тавих		Ерөнхий гэрээгээр худалдан авах бараа, бүтээгдэхүүний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, захиалагч, нийлүүлэгч, хэрэглэгчийн уялдаа холбоог сайжруулах	Олон улсын стандартын дагуу барааны каталогийг үүсгэн коджуулах, каталогийн системийн баазыг бүрэн ашиглалтад оруулах		Ерөнхий гэрээний худалдан авалтыг цахим хэлбэрт шилжүүлж, e-shopping mall системийг ашиглалтад бүрэн оруулах		ОНӨГ /ХАААЛба /		Төрийн болон ОНӨ хуулийн этгээд

211		1 Олон улсын стандартад нийцсэн газрын эдийн засгийн үнэлгээний аргачлалыг боловсруулж, батлах	2016-2017	-	-	Аргачлалын төслийг боловсруулж, батлах	-	-	-	-	-		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
212		2 Улсын хэмжээнд газрын бодит үнэ цэнийг олон улсын жишгийн дагуу зах зээлийн зарчимд үндэслэн тогтоож, газрын суурь үнийг шинэчилж, иргэд, олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгох	2016-2018	Улсын төсөв	Газрын нэгдмэл сангийн ангилал бүрээр газрын үнэ цэнийг тогтооход шаардлагатай мэдээг 21 аймаг, 330 сум, нийслэлийн 9 дүүргийн хэмжээнд цуглуулах, мэдээг үнэлгээнд бэлтгэж, нэгж талбар бүрийн үнэ цэнийг батлагдсан аргачлалын дагуу тогтоох		Газрын суурь үнэлгээг баталж, олон нийтэд ил тод болгох		-	-	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд	

213	5.2.4. Газрын харилцааны эрх зүйн зохицуулалтыг сайжруулж, газрыг эдийн засгийн эргэлтэд бодитой оруулах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	3	Газрын цахим биржийг ажиллуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, газрын дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалт, түрээс, барьцааг цахимаар зохион байгуулж, оролцогч талуудыг эрх тэгш байдлаар ханган, эдийн засгийг эрчимжүүлэх	2016-2018	Улсын төсөв	Газрын цахим биржийн ажиллах журмыг боловсруулж, газрын дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалт, түрээс, барьцааг цахимаар зохион байгуулах технологийн боломжийг бүрдүүлэх	Улсын хэмжээнд газрын дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалт, түрээс, барьцааг цахимаар зохион байгуулах	-	-	-	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгуул-лагууд
-----	---	---	---	-----------	-------------	--	--	---	---	---	---	--------	--------	---------------------------

214	<p>Улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний тодотголтой нийцүүлж газар ашиглалтын зориулалт бүрээр газрын тохиромжтой байдлын болон хэрэгцээт байдлын үнэлгээний үр дүнд үндэслэн аймаг, нийслэлийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг тодотгох</p>	2016-2020	Орон нутгийн төсөв		Баян-Өлгий, Завхан, Дундговь, Архангай, Сүхбаатар аймгуудын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинээр боловсруулах	Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Ховд аймгуудын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинээр боловсруулах	Орхон, Хэнтий, Сэлэнгэ, Өвөрхангай, Төв аймгуудын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинээр боловсруулах	Увс, Өмнөговь, Хөвсгөл, Дархан-Уул, Дорнод, Дорноговь аймгууд болон Улаанбаатар хотын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинээр боловсруулах		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
215	<p>Мэдлэгт суурилсан газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийг иргэдийн оролцоотойгоор илт тод хийж, тэдгээрийг орон нутагтаа баялаг бүтээх боломжийг бүрдүүлэн, олон төрөлтөт эдийн</p>	2016-2020	Орон нутгийн төсөв		Дархан-Уул, Дорнод, Дорноговь, Өмнөговь, Увс, Хөвсгөл, Орхон аймгийн нийт сумдад зохион байгуулах	Баян-Өлгий, Завхан, Дундговь, Архангай, Сүхбаатар аймгийн нийт сумдад зохион байгуулах	Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Ховд аймгуудын нийт сумдад зохион байгуулах	Орхон, Хэнтий, Сэлэнгэ, Өвөрхангай, Төв аймгуудын нийт сумдад зохион байгуулах		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Сумын ЗДТГ-ууд
216	<p>Байрлалд суурилсан нийгэм, эдийн засгийн нэгдсэн мэдээллийн сан, системийг улсын хэмжээнд бий</p>	2016-2020	Улсын төсөв		Нийгэм, эдийн засгийн цахим мэдээллийн сан бүрдэх	-	-	-		ХОХБТХ	ГХБХБГ	Сумын ЗДТГ-ууд

217	5.2.8. Улсын бүртгэлийн ажиллагааг онлайн горимд шилжүүлж, үндэсний цахим баримт бичгийн хэрэглээг нэмэгдүүлнэ.	3	Төрийн цахим албан бичиг солилцооны тогтолцоог бүрдүүлэх	2016-2020	Гадаад зээл		Төрийн байгууллагуудад төрийн цахим албан хэрэг солилцооны нэгдсэн системийг нэвтрүүлэх боломж бүрдэх		Төрийн байгууллагуудад төрийн цахим албан хэрэг солилцооны нэгдсэн системийг үе шаттайгаар нэвтрүүлэх		-	-	-		ТЗУХ	МТА	Мэргэжлийн байгууллагууд
218	5.2.8. Улсын бүртгэлийн ажиллагааг онлайн горимд шилжүүлж, үндэсний цахим баримт бичгийн хэрэглээг нэмэгдүүлнэ.	4	Төрийн цахим албан бичиг солилцооны нэгдсэн мэдээллийн хяналтын систем (dashboard) байгуулах	2016-2020	Гадаад зээл		Төрийн цахим албан бичгийн солилцооны нэгдсэн хяналтын системийн архитектур, нөхцөл шаардлагыг боловсруулж, худалдан авах ажиллагаа хийгдэх		Хяналтын системийг хөгжүүлж, суурилуулалт эхлэх		Хяналтын системийг нэвтрүүлж, туршилт, зүгшрүүлэлтийг хийх		Төрийн байгууллагуудтай холболт хийж системийг бүрэн хүлээж авах		ТЗУХ	МТА	Мэргэжлийн байгууллагууд
219	5.2.9. Улсын бүртгэлийн архивыг бүхэлд нь цахимжуулж, газар зүйн мэдээллийн системд суурилсан хаягжуулалтын нэгдсэн санг бий болгоно.	1	Шуудан, ложистикийн тогтолцоог боловсронгуй болгох	2016-2020	Улсын төсөв		Шуудангийн үндсэн сүлжээний харилцан холболт нэмэгдэх		Шинээр сүлжээний өргөтгөлийг хийх		Үндсэн болон дэд сүлжээний аюулгүй байдал, хүргэлтийн давтамж нэмэгдэх		Үйлчилгээний чанарын стандарт олон улсын жишигт хүрэх		МТА	Шуудан холбоо	Мэргэжлийн байгууллагууд

220	5.2.10. “Нэг иргэн, нэг бүртгэл” хөтөлбөр хэрэгжүүлэх замаар бүртгэлийн тогтолцоог үе шаттай төгөлдөржүүлж, төрийн болон цахим бизнес, онлайн банкны үйлчилгээг жигд, тэгш авах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	1	Цахим худалдааны эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	2016-2017	-	-	Цахим худалдаа эрхлэх чиглэлээр ДШБ-ын дүрэм журам, зөвлөмжүүдийг дотоодын баримт бичгүүдтэй уялдуулах ажлыг хийх	-	Шуудангийн үндсэн ба дэд сүлжээгээр цахим худалдааны хүргэлтийг явуулах дүрэм, журам боловсруулах	-	-	-	-	МТА	ТЗУХ, ТҮНТөв	Сумын ЭДТГ-ууд
221	5.2.11. Хууль, эрх зүйн актуудын давхардал, зөрчилтэй заалтуудыг илрүүлэх, арилгах, шинэ хуулийн төсөл боловсруулахад эрх зүйн цахим мэдээллийн нэгдсэн санг ашиглах замаар хууль, эрх зүйн баримт бичгийн агуулга, уялдаа холбоог дээшлүүлнэ.	3	Хот байгуулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулах	2016-2018	-	-	Судалгаа хийж, хуулийн үзэл баримтлалыг батлуулах	-	Хуулийн төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлэх	-	-	-	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
Тэргүүлэх зорилт №5.3. Хууль заавал хэрэгждэг, хүн бүрд эрх тэгш, алагчлалгүй, шударга үйлчилдэг, итгэл хүлээсэн хүний эрхийн мэдрэмжтэй, шударга ёсны засаглалыг бэхжүүлэх зарчмыг баримтална.																

222	5.3.7. Бүх нийтийн эрх боловсролын хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	5	Иргэдэд зориулсан эрх зүйн албан бус сургалтыг тогтмолжуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Сургалт явагдаж, эрх зүйн боловсрол дээшлэх		Сургалт явагдаж, эрх зүйн боловсрол дээшлэх		Сургалт явагдаж, эрх зүйн боловсрол дээшлэх		Иргэдийн эрх зүйн боловсрол дээшлэх		ХЭЭХ		Холбогдох байгууллагууд
Тэргүүлэх зорилт №5.4. Чанд сахилга бат, дэг журамд суурилсан хүнлэг, иргэндээ ээлтэй, улсдаа түшигтэй, хууль хэлбэрэлтгүй мөрдөгдсөн хуулийн байгууллагыг бэхжүүлэх зарчмыг баримтална.																	
223	5.4.9. Улаанбаатар хот, аймгийн төв, томоохон суурин газрын гудамж, талбайг камержуулж, иргэдийг гэмт халдлага, зөрчлөөс хамгаалах нөхцөлийг сайжруулна.	1	Улаанбаатар хот, аймгийн төв, томоохон суурин газрын гудамж, талбайг камержуулах ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр		Зохих ажил хийгдэх		Зохих ажил хийгдэх		Зохих ажил хийгдэх		Гэмт хэрэг, зам тээврийн ослоор нас барах иргэний тоог бууруулах, иргэд, олон нийтийн аюулгүй байдлын баталгааг хангах цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаанд бодит үр нөлөөг үзүүлэх		ХЭЭХ	ЦГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
Тэргүүлэх зорилт №5.5. Монгол Улсын батлан хамгаалах эрх зүйн орчинг төгөлдөржүүлж, улс орныг батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлж, Зэвсэгт хүчний хөгжлийг эрчимжүүлэн батлан хамгаалах тогтолцоог боловсронгуй болгоно.																	

224	5.5.4. Орон нутгийн хамгаалалтын эрх зүйн үндсийг	2	Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бий болгох судалгаа шинжилгээ, төлөвлөлт, зохион байгуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв		50 хувь		100 хувь		-		-			ЦШТаб		
225	бүрдүүлж, хэрэгжилтийг үе шаттайгаар зохион байгуулж, нэгдмэл удирдлага, төлөвлөлт бүхий дайчилгааны тогтолцоог төгөлдөржүүлнэ.	5	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох	2017-2020	Улсын төсөв		25 хувь		50 хувь		75 хувь		100 хувь			ЦШТаб		
226		6	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах сургалтын төвийг бүсчлэн байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв		-	-	30 хувь		60 хувь		100 хувь			ЦШТаб		
Тэргүүлэх зорилт №5.6. Монгол Улс энхийг эрхэмлэсэн, нээлттэй, бие даасан, олон тулгуурт гадаад бодлого хэрэгжүүлж, гадаад бодлогын нэгдмэл байдал, залгамж чанарыг хадгалж, дэлхийн улсуудтай найрсаг харилцаа, улс төр, худалдаа, эдийн засаг, соёлын болон бусад салбарын хамтын ажиллагааг хөгжүүлж, олон улсын хамтын нийгэмлэгт байр сууриа бэхжүүлж, бүс нутгийн хамтын ажиллагаанд оновчтой оролцож, хилийн чанадад Монгол Улсын иргэн, аж ахуйн нэгжийн эрх ашгийг тууштай хамгаалж, иргэд гадаадад зорчих нөхцөлийг улам сайжруулж, эх орноо гадаадад сурталчилан таниулах ажлыг эрчимжүүлнэ.																		

227	5.6.6. Гадаадын хөрөнгө оруулагчдад бодлогын, хамтын ажиллагааны болон хууль, эрх зүйн тогтвортой байдал, тааламжтай орчинг бүрдүүлж, тэдгээрийн эрх ашигт хамаарах олон улсын гэрээ, үндэсний хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг сайжруулж, дэд бүтэц, уул уурхай, эрчим хүч, хөдөө аж ахуй, аялал жуулчлалын болон бусад бүх салбарт гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах бодлогыг тууштай хэрэгжүүлнэ.	2	Төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагын гадаад харилцааг нэгдмэл зохицуулалтаар хангах, тэдгээрээс гадаад улстай байгуулах гэрээ, хэлэлцээр, бусад баримт бичгийг хянаж, зөвшөөрөл өгөх, бүртгэх үйл ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох	2016-2020	-	-	Нэгдмэл зохицуулалтаар хангах, байгуулах баримт бичгийг хянах, зохих зөвшөөрлийг өгөх	-	Нэгдмэл зохицуулалтаар хангах, байгуулах баримт бичгийг хянах, зохих зөвшөөрлийг өгөх	-	Нэгдмэл зохицуулалтаар хангах, байгуулах баримт бичгийг хянах, зохих зөвшөөрлийг өгөх	-	Нэгдмэл зохицуулалтаар хангах, байгуулах баримт бичгийг хянах, зохих зөвшөөрлийг өгөх		ТЗУХ		
-----	--	---	--	-----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	------	--	--

228	5.6.9. Хилийн чанадад ажиллаж, амьдарч, сурч байгаа иргэдийнхээ хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг тууштай хамгаалж, эрх нь зөрчигдсөн тохиолдолд хууль, эрх зүйн туслалцааг шуурхай үзүүлж, иргэний бүртгэл, нотариатын болон консулын үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг сайжруулна. Энэ хүрээнд “Хилийн чанадад байгаа Монгол Улсын иргэдэд туслах сан”-ийн хөрөнгө, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	1	УИХ болон ЗГ-ын гишүүдийг гадаад бодлого, үйл ажиллагааны тухай мэдээллээр хангаж, яам, агентлаг, орон нутгийн холбогдох ажилтнуудад зориулсан сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв		Төрийн нэгдсэн гадаад бодлого, үйл ажиллагааг хангах журмыг шинэчлэх		Жилд 2-оос доошгүй сургалт, семинар зохион байгуулах		Жилд 2-оос доошгүй сургалт, семинар зохион байгуулах		Жилд 2-оос доошгүй сургалт, семинар зохион байгуулах		ТЗУХ	Аймгийн ЭДТГ-ын бүх хэлтсүүд	Сумын ЭДТГ-ын бүх хэлтсүүд
-----	--	---	---	-----------	-------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------	------------------------------	----------------------------

СУРГАА. АЙМАГ, ОРОН НУТГИЙН ТАЛААР ТУСГАЙЛАН ОРУУЛАХ ЗААЛТУУД

6.7. Дархан-Уул аймаг

229	1. Дархан-Шарын гол чиглэлийн 48 км авто зам, авто замын байгууламжийн ажлыг эхлүүлнэ.	1	Дархан-Шарын гол чиглэлийн 48 км авто зам, авто замын байгууламжийг эхлүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	29,090.5	Төмөр бетон гүүр болон замын суурийн ажлыг эхлүүлэх	7,272.6	Замын суурийн ажлын гүйцэтгэл 80 хувьд хүрэх	7,272.6	Замын суурийн ажил хийгдэж дуусах, асфальт бетон хучилт 50 хувь хийгдэх	7,272.6	Асфальт бетон хучилт хийгдэж дуусах, зам ашиглалтад орох	7,272.7	ХОХБТХ	ОНӨГ /ХААА/	Шарын гол сумын ЭДТГ
-----	--	---	--	-----------	-------------------------------	----------	---	---------	--	---------	---	---------	--	---------	--------	-------------	----------------------

230	2. Дархан хотын цахилгаан хангамжийн найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор цахилгаан дамжуулах төв шугамыг тойрог схемд шилжүүлнэ.	1	Дархан хотын цахилгаан хангамжийн найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор цахилгаан дамжуулах төв шугамыг тойрог схемд шилжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	29,700.0	110 кВт-ын шугам барих трассын зураг гаргаж, газрын зөвшөөрөл авах, дэд станцын зураг хийх	200.0	110 кВт-ын 12 км агаарын шугам барих	13,000.0	110/35/6 кВт-ын Зулзага дэд станц барих, 110кВт-ын Ерөө агаарын шугам барих	7,500.0	Цахилгаан дамжуулах төв шугамыг тойрог схемд шилжүүлсэн байх	9,000.0	3А	"ДСЦТ" ТӨХК	Мэргэжлийн байгуул-лагууд
231	3. Арьс шир, ноос ноолуур боловсруулах үйлдвэрийг байгальд ээлтэй цогцолбор хэлбэрээр хөгжүүлнэ.	1	Арьс шир, ноос ноолуур боловсруулах үйлдвэрийг байгальд ээлтэй цогцолбор хэлбэрээр хөгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	21,100.0	Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр дэд бүтцийн зураг төсөл боловсруулах	100.0	Боловсруулах үйлдвэрийн цогцолборын дэд бүтэц хийгдэх, үйлдвэрлэлийн суурь хийгдэх	5,000.0	Боловсруулах үйлдвэрлэл кластер хэлбэрээр баригдах	8,000.0	Боловсруулах үйлдвэрийн цогцолборын эхний ээлж ашиглалтад орох	8,000.0	ХОХБТХ	ХХААГ	Холбогдох байгуул-лагууд
232	4. "Багш хотхон" болон "Боловсрол хотхон"-ы бүтээн байгуулалтыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	1	"Багш хотхон" болон "Боловсрол хотхон"-ы бүтээн байгуулалтыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	7,025.0	Орон нутгийн төсвөөр төслийн ТЭЗҮ-ийг боловсруулж дуусгах	25.0	"Боловсрол хотхон"-ыг цэвэр бохир ус, дулаан, цахилгаан, холбооны нэгдсэн системд холбох	1,000.0	Багшийн хөгжлийн төв, сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор, багшийн орон сууцны барилга бүтээн байгуулалтыг ипотекийн зээлд хамруулах	1,000.0	960 хүүхдийн хүчин чадалтай ЕБС, багшийн хувийн болон нийтийн орон сууц , төвлөрсөн номын сан зэрэг 2 дахь үе шатны ажил хийгдэх	5,000.0	НБХ	БСУГ	Мэргэжлийн байгууллагууд
233	5. Хүүхэд хөгжлийн ордонтой болно.	1	Хүүхэд хөгжлийн ордонтой болох	2017	Орон нутгийн төсөв, гадаад тусламж	1,053.9	Хүүхэд хөгжлийн ордны барилгыг ашиглалтад оруулах	803.3	Хүүхэд хөгжлийн ордны тоног төхөөрөмжийг суурилуулах	250.6	-	-	-	-	ХОХБТХ	НБХ	БСУГ

234	6. “Спорт цогцолбор”-ын төвийг бүрэн ашиглалтад оруулах асуудлыг шийдвэрлүүлнэ.	1	“Спорт цогцолбор”-ын төвийг бүрэн ашиглалтад оруулах асуудлыг шийдвэрлүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	11,000.0	Барилга угсралтын ажлын явц нэмэгдэх	1,000.0	Барилга угсралтын ажлын явц нэмэгдэх	4,000.0	Барилга угсралтын ажлын явц нэмэгдэж, тоног төхөөрөмж суурилагдах	4,000.0	Барилгын ажил дуусч ашиглалтад орох	2,000.0	НБХ	БТСГ	Холбогдох байгууллагууд
235	7. Төрөх эмнэлгийг шинээр барьж, нэгдсэн эмнэлгийн хашаан доторх замуудыг өргөтгөж сайжруулна.	1	Төрөх эмнэлгийг шинээр барьж, нэгдсэн эмнэлгийн хашаан доторх замуудыг өргөтгөж сайжруулах	2017-2019	Улсын төсөв	4,682.9	Барилгын зураг төсөл боловсруулах	100.0	Барилга угсралтын ажил хийгдэх	2,500.0	Барилга ашиглалтад орох	2,082.9	-	-	НБХ	ЭМГ	-
236	8. Дархан-Уул аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн эрүүл мэндийн хөгжлийн төв байгуулна.	1	Дархан-Уул аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн эрүүл мэндийн хөгжлийн төв байгуулах	2017-2018	Гадаад эх үүсвэр	4,000.0	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн төвийн барилга баригдаж эхлэх	3,000.0	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн төвийн барилга баригдах	1,000.0	-	-	-	-	НБХ	ХХҮГ	-
237	9. Дархан-Уул аймагт өндөр настан тэтгэвэрт гарсан иргэдийн асран хамгаалах Герентологийн төв байгуулна.	1	Дархан-Уул аймагт өндөр настан тэтгэвэрт гарсан иргэдийн асран хамгаалах Герентологийн төв байгуулах	2018-2019	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	2,000.0	-	-	Зураг төсөл хийгдэх	50.0	Нөхөн сэргээх төвийн барилга баригдах	1,950.0	-	-	НБХ	ХХҮГ	-
238	10. Дархан хотын төв цэвэрлэх байгууламжийг шинэчлэх ажлыг үргэлжлүүлнэ.	1	Дархан хотын төв цэвэрлэх байгууламжийг шинэчлэх ажлыг үргэлжлүүлэх	2016-2020	Гадаад зээл	44,000.0	Цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэлтийн ажлыг эхлүүлэх	10,000.0	Цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэлтийн ажил хийгдэж дуусах	20,000.0	Цэвэрлэх байгууламжийг ашиглалтад оруулах	10,000.0	Зөвлөх үйлчилгээ болон үр дүнг тооцох	4,000.0	ЗА	ХОХБТХ	Дархан-Ус- суваг ОНӨҮГ
ДОЛОО. ЗАСГИЙН ГАЗРААС ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРҮҮД																	

Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 онд шинээр боловсруулах болон үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн жагсаалтыг хавсаргав.

ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ НЭГТГЭЖ БОЛОВСРУУЛСАН:
ХШУДАХ-ИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН

Д.ЦЭРЭНЛХАМ

ХЯНАСАН:
ХШУДАХ-ИЙН ДАРГА

Д.ЖАРГАЛСАЙХАН